

Regionalna Izba Obrachunkowa
w Katowicach
Nr kontroli 6100/31/3/10

PROTOKÓŁ

kontroli kompleksowej **Urzędu Gminy Gaszowice** przeprowadzonej w okresie od dnia 21 października 2010 r. do dnia 26 listopada 2010 r. przez inspektorów Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach, działających na podstawie upoważnienia Prezesa Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach znak WK-6100/31/2/10 z dnia 26 listopada 2010 r.

Kontrolę przeprowadzili:

- Monika Konieczna - Starszy Inspektor
- Mirosława Pająk - Starszy Inspektor
- Jarosław Konieczny - Główny Inspektor

Jednostka kontrolowana:

Urząd Gminy Gaszowice
Ul. Rydułtowska 2
44- 293 Gaszowice

Zakres i tematyka kontroli:

- I. Ustalenia ogólnie – organizacyjne
- II. Rozrachunki jednostki
- III. Wykonanie budżetu
- IV. Mienie komunalne
- V. Zadania zlecone i realizowane w ramach porozumień
- VI. Rozliczenia finansowe jst z jej jednostkami organizacyjnymi
- VII. Księgowość i sprawozdawczość
- VIII. Wykonanie wniosków pokontrolnych

Okres objęty kontrolą:

Od dnia 1 stycznia 2006 r. do dnia zakończenia kontroli.

I. USTALENIA OGÓLNO-ORGANIZACYJNE

I. Kierownictwo jednostki

Wójtem Gminy Gaszowice V kadencji jest p. Andrzej Kowalczyk, wybrany w wyborach bezpośrednich, które odbyły się w dniu 26 listopada 2006 r., zgodnie z treścią zaświadczenia Gminnej Komisji Wyborczej w Gaszowicach z dnia 26 listopada 2006 r. Objęcie obowiązków nastąpiło z chwilą złożenia ślubowania przez Wójta Gminy tj. dnia 1 grudnia 2006 r.

Wójtem Gminy Gaszowice w IV kadencji był p. Andrzej Kowalczyk, wybrany w wyborach bezpośrednich, które odbyły się w dniu 10 listopada 2002 r., zgodnie z treścią zaświadczenia Gminnej Komisji Wyborczej w Gaszowicach z dnia 18 listopada 2002 r.

Stanowisko Zastępcy Wójta Gminy Gaszowice pełni od dnia 1 lutego 2007 r. w wymiarze $\frac{1}{4}$ etatu p. Sabina Mańczyk, powołana Zarządzeniem Nr 5/2007 z dnia 22 stycznia 2007 r.

Sekretarzem Gminy Gaszowice od dnia 1 sierpnia 2005 r. jest p. Sabina Mańczyk, powołana na to stanowisko Uchwałą Nr XL/269/05 Rady Gminy Gaszowice z dnia 28 lipca 2005 r. Z dniem 1 stycznia 2009 r. stosunek pracy na podstawie powołania przekształcił się w stosunek pracy na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony - pismo Wójta Gminy Gaszowice nr OG.1322/M-10/1/09 z dnia 5 stycznia 2010 r. Od 1 lutego 2007 r. zatrudnienie określono w wymiarze $\frac{1}{4}$ etatu.

Skarbnikiem Gminy Gaszowice jest p. Ewa Grabowska, powołana na to stanowisko Uchwałą Nr IX/55/93 Rady Gminy w Gaszowicach z dnia 30 września 1993 r. oraz Uchwałą zmieniającą Nr XXXVIII/196/97 z dnia 12 września 1997 r. Ustalono, że Skarbnik Gminy nie ma powierzenia w formie pisemnej i za jej zgodą, obowiązków i odpowiedzialności w zakresie określonym w art. 45 ust. 1 w związku z art. 45 ust. 7 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 249, poz. 2104 z późn. zm.) oraz art. 4 ust. 5 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2002 r. Nr 76, poz. 694 z późn. zm. oraz Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm.). Aktualnie w myśl przepisów art. 54 ust. 1 w związku z art. 54 ust. 8 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.).

W nawiązaniu do powyższego zwrócono się do p. Andrzeja Kowalczyka – Wójta Gminy Gaszowice o pisemne wyjaśnienie w sprawie: *braku pisemnego powierzenia obowiązków i odpowiedzialności Skarbnikowi Gminy w zakresie: prowadzenia rachunkowości jednostki, wykonywania dyspozycji środkami pieniężnymi, dokonywania wstępnej kontroli zgodności*

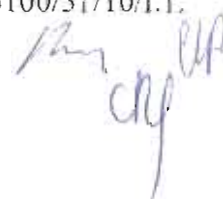

operacji gospodarczych i finansowych z planem finansowym, dokonywania wstępnej kontroli kompletności i rzetelności dokumentów dotyczących operacji gospodarczych i finansowych.

Wójt Gminy udzielił pisemnej odpowiedzi oraz przedłożył kontrolującemu Zarządzenie Nr 137/10 z dnia 26 października 2010 r. w sprawie powierzenia Skarbnikowi Gminy obowiązków z zakresu gospodarki finansowej, wydane na podstawie art. 54 ust. 1 ustawy z dnia 17 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

Akta kontroli AK/6100/31/10/1.1.

Kserokopie zakresów czynności wybranych pracowników Urzędu Gminy Gaszowice obowiązujące w kontrolowanym okresie, stanowią akta kontroli nr AK/6100/31/10/1.1.

II. ROZRACHUNKI JEDNOSTKI

1. Rozrachunki jednostki

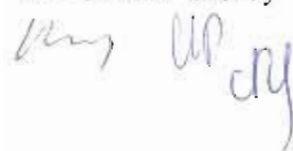
Kontrolę przeprowadzono na podstawie:

- wydruków zestawienia obrotów i sald kont księgi głównej jednostki Urząd Gminy wg stanu na 31 grudnia 2009 r., w szczególności uwzględniając salda na koncie 201,
- ewidencji analitycznej i syntetycznej do konta 201 w ww. okresie, faktur, rachunków, przelewów, dokumentujących zapłatę zobowiązań i należności,
- sprawozdań Rb-7. o stanie zobowiązań wg tytułów dłużnych oraz gwarancji i poręczeń, sprawozdań Rb-28 S z wykonania planu wydatków za rok 2009 oraz bilansu jednostki.

Sprawdzenia prawidłowości zapisów operacji finansowych na koncie 201 oraz czy podstawą ich ujęcia w ewidencji były dokumenty spełniające wymogi dowodu określone w ustawie o rachunkowości i instrukcji obiegu dokumentów księgowych oraz terminowość regulowania zobowiązań, dokonano w oparciu o faktury zarejestrowane jako saldo konta 201 na dzień 31 grudnia 2009 r. i dokumenty źródłowe znajdujące się pod wyciągami bankowymi od Nr 1 do Nr 20 w miesiącu styczniu 2010 r.

Według zakładowego planu kont dla jednostki Urząd Gminy wprowadzonego Zarządzeniem Nr 9:2004 Wójta Gminy Gaszowice z dnia 23 marca 2004 r. zmienianego zarządzeniami w latach 2005-2010, konto 201 - „Rozrachunki dostawcami i odbiorcami” służy do ewidencji wszelkich rozrachunków oraz roszczeń krajowych i zagranicznych z tytułu dostaw, robót i usług, w tym również zaliczek na poczet dostaw, robót i usług oraz zabezpieczeń należytego wykonania umów w drodze potrąceń z faktur wykonawców i dostawców z wyjątkiem należności urzędu z tytułu dochodów budżetowych. Ewidencja szczegółowa prowadzona do konta 201 powinna zapewniać możliwość ustalenia należności i zobowiązań krajowych według poszczególnych kontrahentów, a także w podziale na należności i zobowiązania krótko-długoterminowe. W zobowiązaniach krótkoterminowych w ewidencji szczegółowej powinno się wyodrębniać zobowiązania wymagalne. Konto 201 może mieć dwa salda. Saldo Wn - oznacza stan należności i roszczeń, a saldo Ma – stan zobowiązań.

Ustalono, że przy opisie konta 201, nie opisano ewentualnego rozszerzenia konta dla przedmiotowych zobowiązań. Zgodnie z art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1233 późn. zm.) określając zasady (politykę) rachunkowości należy zapewnić wyodrębnienie w rachunkowości wszystkich zdarzeń istotnych do oceny sytuacji majątkowej i finansowej jednostki, przy zachowaniu zasady

ostrożności. Ponadto na podstawie § 12 ust. 1 pkt 5 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 lipca 2006 r. w sprawie szczegółowych zasad rachunkowości oraz planu kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych (Dz. U. Nr 142, poz. 1020 z późn. zm.) – zkładowy plan kont powinien zawierać możliwość sporządzenia sprawozdań finansowych, sprawozdań budżetowych lub innych sprawozdań określonych w odrębnych przepisach. Z wyjaśnień p. Ewy Grabowskiej – Skarbnika Gminy wynika, że (...) „Prowadzenie ewidencji księgowej mającej na celu wyodrębnienie zobowiązań wymagalnych w ramach kont rozrachunkowych nie zostało uregulowane w formie pisemnej. Jednakże pomimo braku uregulowań pisemnych są sporządzane zestawienia pozwalające na ustalenie wysokości kwoty oraz w jakiej klasyfikacji budżetowej występują zobowiązania wymagalne. (...) W latach 2009-2010 nie była wyodrębniona ewidencja do zobowiązań wymagalnych ponieważ, żaden z obowiązujących dokumentów nie regulował tego w sposób pisemny (...) Zatem w latach 2009-2010 dla celów sprawozdawczych były sporządzane zestawienia, które pozwalają na wyodrębnienie zobowiązań ogółem w tym zobowiązań wymagalnych.”

Konto 201 wykazywało saldo Wn – oznaczające stan należności i roszczeń według stanu na dzień 31 grudnia 2009 r. w wysokości 0 zł oraz saldo Ma oznaczające stan zobowiązań według stanu na dzień 31 grudnia 2009 r. w wysokości 52.300,14 zł. Na kwotę 52.300,14 zł zobowiązań, składały się kwoty względem 20 kontrahentów, w tym największa 36.192,65 zł względem kontrahenta 201-36 – Rejon Energetyczny.

Na fakturach nie było daty ich wpływu do Urzędu Gminy, co może świadczyć o braku unormowań w zakresie rejestracji wpływających do jednostki rachunków i faktur oraz przez co nie jest możliwe ustalenie czy zachowano termin płatności należności wynikających z faktur. Stosownie do postanowień § 6 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 22 grudnia 1999 r. w sprawie instrukcji kancelaryjnej dla organów gmin i związków międzygminnych (Dz. U. z 1999 r., Nr 112, poz. 1319 z późn. zm.), na każdej wpływającej na nośniku papierowym korespondencji umieszcza się pieczętkę wpływu określającą datę jej otrzymania i wchodzący numer ewidencyjny z rejestru kancelaryjnego. Dotyczyło to np.:

- Faktury Nr ZG/5796/11/2009/FVS z dnia 30 listopada 2009 r. na kwotę 146,40 zł z terminem płatności 14 grudnia 2009 r., zapłacono w dniu 12 stycznia 2010 r. (poz. 25/25 i 531/531). Sprawdzenia pod względem merytorycznym oraz formalno rachunkowym dokonano w dniu 10 stycznia 2010 r.

Handwritten signatures and initials in blue ink, including a large 'G' and 'h' on the left, and several smaller initials on the right.

- Rachunku Nr 3/2010 z dnia 7 stycznia 2010 r. na kwotę 3.473,69 zł z terminem płatności 21 stycznia 2010 r., zapłacono w dniu 28 stycznia 2010 r. (poz. 199/199). Sprawdzenia pod względem merytorycznym oraz formalno rachunkowym dokonano w dniu 10 stycznia 2010 r. Nie odnotowano faktu odbioru przedmiotowych dokumentów przez pracownika. Taki obieg dokumentów uniemożliwia identyfikację osoby odbierającej dokument i ustalenie odpowiedzialności za ewentualną nieterminową zapłatę z nich wynikającą.

Akta kontroli AK 6100/31/10/II.1.

16-7-09
Cdy

Gly
K

III. WYKONANIE BUDŻETU

I. Dochody budżetowe

1.1. Dochody z tytułu podatków i opłat

1.1.1. Wymiar podatku od nieruchomości i rolnego

Kontrolą objęto prawidłowość weryfikacji deklaracji/informacji na podatek od nieruchomości oraz podatek rolny na próbie nabywców nieruchomości gruntowych objętych kontrolą o numerach kart kontowych: 109, 11161, 152 (opisanych w pkt IV.1. - Sprzedaż nieruchomości niniejszego protokołu kontroli) oraz najemców lokali użytkowych objętych kontrolą o numerach kart kontowych: 21134, 10618, 60 (opisanych w pkt III.1.2.1. - Dochody z tytułu najmu lokali użytkowych).

Sprawdzono prawidłowość ustalenia wymiaru podatku, prawidłowość składania deklaracji/informacji na podatek w latach 2006-2010. Kontrolę przeprowadzono na podstawie: uchwał Rady Gminy Gaszowice w sprawie ustalenia wysokości stawek podatku, deklaracji/informacji podatkowych wraz z korektami, ewidencji analitycznej dla ww. kont (karty kontowe), decyzji wymiarowych, dokumentacji potwierdzającej tytuł prawny podatnika do nieruchomości (akty notarialne, wypisy z ewidencji gruntów, umowy najmu lokali użytkowych).

W powyższym zakresie uwag nie wniesiono.

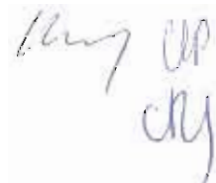
1.2. Dochody z majątku

1.2.1. Dochody z tytułu najmu lokali użytkowych

Kontrolą objęto prawidłowość naliczenia czynszu najmu oraz realizację dochodów z tego tytułu w latach 2006-2010, zgodnie z zawartymi umowami najmu. Kontrolę przeprowadzono na próbie trzech umów najmu o najwyższej wysokości czynszu miesięcznego. Kontrola w zakresie prawidłowości ustalenia wysokości czynszu najmu przeprowadzona została na próbie sześciu umów najmu.

Kontrola objęła następującą dokumentację:

- Uchwałę Nr VII/40/2003 Rady Gminy w Gaszowicach z dnia 28 lutego 2003 r. w sprawie zasad nabywania, zbywania i obciążania nieruchomości gruntowych oraz ich wdzierżawiania lub najmu na okres dłuższy niż 3 lata wraz ze zmianami;
- Uchwałę Nr XV/95/2003 Rady Gminy w Gaszowicach z dnia 28 listopada 2003 r. w sprawie określenia stawek czynszu za najem lokali użytkowych na terenie Gminy Gaszowice. W uchwale postanowiono, iż na wniosek Wójta Gminy ustala się minimalne stawki czynszu;

- umowy najmu wraz z aneksami zawarte z kontrahentami o nr 24, 27, 62;
- wydruki ewidencji analitycznej - karty kontowe ww. najemców;
- faktury wystawiane przez Gminę oraz wyciągi bankowe (dokumentujące wpłaty czynszu) za miesiące: XI-XII 2006 r., V-VII 2007 r., III-V 2008 r., III-XII 2009 r., I-X.2010 r.

Zgodnie z postanowieniami zawartych umów, najemcy zobowiązani byli do wpłaty czynszu w terminie do 10-tego każdego miesiąca. We wszystkich umowach zawarto zapis, iż w sprawach nieuregulowanych postanowieniami umów będą miały zastosowanie przepisy Kodeksu Cywilnego. Zgodnie z art. 481 §1 i §2 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks Cywilny (Dz. U. z 1964 r. Nr 16 poz. 93 z późn. zm.) jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Jeżeli stopa odsetek za opóźnienie nie była z góry oznaczona, należą się odsetki ustawowe.

Ponadto, zgodnie z przepisami art. 189 ust. 1 w związku z art. 138 pkt 1 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 249, poz. 2104 z późn. zm.) a następnie art. 254 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.) ustalanie, pobieranie i odprowadzanie dochodów budżetu jednostki samorządu terytorialnego następuje na zasadach i w terminach wynikających z obowiązujących przepisów.

W toku kontroli stwierdzono, iż zaniechano naliczenia, przypisania a następnie wyegzekwowania odsetek od nieterminowo uregulowanych należności z tytułu czynszu najmu w stosunku do objętych kontrolą najemców:

- najemca o nr kontrahenta 27- umowa najmu lokalu z 26 października 1998 r. - 23 nieterminowe wpłaty w latach 2007 – 2010 (od 2 do 40 dni opóźnienia),
- najemca o nr kontrahenta 24 - umowa najmu lokalu z 1 maja 2000 r. - 18 nieterminowych wpłat w latach 2007 – 2010 (od 1 do 9 dni opóźnienia),
- najemca o nr kontrahenta 62 - umowa najmu lokalu z 9 stycznia 2004 r. - dwie nieterminowe wpłaty w roku 2010 r. (2 i 3 dni opóźnienia).

Działaniem takim naruszono § 7 ust. 8 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 lipca 2006 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych (Dz. U. Nr 142, poz. 1020 z późn. zm.) w związku z postanowieniami art. 481 ww. ustawy z dnia 23 czerwca 1964 r. Kodeks cywilny. Zgodnie z ww. rozporządzeniem,

odsetki od należności ujmuje się w księgach rachunkowych w momencie ich zapłaty lub pod datą ostatniego dnia kwartału w wysokości odsetek należnych na koniec tego kwartału.

Ustalono, że za kontrolę terminowości wpłat z tytułu czynszu najmu, naliczanie odsetek z tytułu nieterminowych wpłat czynszu najmu oraz ich egzekucję odpowiada Podinspektor Referatu Finansowo-Budżetowego.

Zgodnie z zestawieniem odsetek należnych od nieterminowych wpłat czynszu najmu, sporządzonym przez wskazanego powyżej pracownika, łączna wartość odsetek dla ww. najemców to kwoty kolejno: 99,00 zł, 18,50 zł, 1,30 zł. Łączna kwota 118,80 zł.

W związku z powyższymi ustaleniami, pisemne wyjaśnienia pobrano od Podinspektora Referatu Finansowo-Budżetowego, p. Ewy Grabowskiej – Skarbnika Gminy oraz p. Andrzeja Kowalczyka – Wójta Gminy Gaszowice.

Zgodnie z wyjaśnieniami, przyczyną nienaliczenia odsetek oraz w konsekwencji ich egzekucji było „*zasugerowanie się wysokimi kosztami upomnienia, którymi należałoby obciążyć najemcę (...).*”

W trakcie kontroli wystawiono i wysłano najemcom noty odsetkowe. Odsetki przypisano i wyegzekwowano.

W toku kontroli ustalono ponadto, iż wysokość stawek czynszu za najem lokali użytkowych dla najemców objętych kontrolą zgodna była ze stawkami wynikającymi z Uchwały Nr XV/95/2003 Rady Gminy w Gaszowicach z dnia 28 listopada 2003 r. w sprawie określenia stawek czynszu za najem lokali użytkowych na terenie Gminy Gaszowice. W uchwale tej postanowiono, iż na wniosek Wójta Gminy ustala się minimalne stawki czynszu. Określone w umowach stawki są stałe od stycznia 2004 r. Powyższe dotyczy umów najmu lokali użytkowych, zawartych na czas nieokreślony:

- > umowy najmu lokalu o pow. 19,5 m² (kiosk wielobranżowy: sprzedaż prasy i biletów autobusowych) zawartej 9 stycznia 2004 r. (nr kontrahenta 62). Stawka ustalona w ww. umowie tj. 30,50 zł/1m² obowiązuje na dzień przeprowadzenia kontroli.
- > umowy najmu lokalu o pow. 98,3m² (punkt apteczny) zawartej 26 października 1998 r. (nr kontrahenta 27). Stawka obowiązująca od stycznia 2004 r. to 9,50zł/1m².
- > umowy najmu lokalu o łącznej pow. 159,94m² (nzoz) zawartej 1 maja 2000 r., zawarta na czas nieokreślony po zmianie aneksem z 2 sierpnia 2000 r. (nr kontrahenta 24). Stawka obowiązująca od stycznia 2004 r. to 2,70/1m².
- > umowy najmu lokalu o pow. 64,08m² (gabinet stomatologiczny wraz z poczekalnią) zawartej 6 września 1999 r. (nr kontrahenta 29). Stawka obowiązująca od stycznia 2004 r. to 2,70/1m².

Gfu.

js

Kuz UP
CM

> umowy najmu lokalu o pow. 22,5m² (bank) zawartej 1 października 1983 r. (nr kontrahenta 31). Stawka obowiązująca od stycznia 2004 r. to 9,50/1m².

> umowy najmu lokalu o pow. 13,95m² (agencja banku) zawartej 6 stycznia 2000 r., a następnie w wyniku przekształcenia ww. firmy zawarto nową umowę na okres do 3 lat ze Spółką Jawną – umowa z 17 lutego 2009 r. (nr kontrahenta 30). Stawka obowiązująca od stycznia 2004 r. to 9,50/1m².

W umowach zawartych z najemcami nie przewidziano możliwości podwyższenia, waloryzacji czynszu. Jednak w § 8 Uchwały Nr VII/40/2003 Rady Gminy w Gaszowicach z dnia 28 lutego 2003 r. w sprawie zasad nabywania, zbywania i obciążania nieruchomości gruntowych oraz ich wydzierżawiania lub najmu na okres dłuższy niż 3 lata zawarto następujące postanowienie: „Aktualizacji wartości nieruchomości komunalnej, stanowiącej podstawę ustalenia czynszu dokonuje się w razie potrzeby, jednakże nie częściej niż rok i nie rzadziej niż co cztery lata.” Zgodnie natomiast z § 4 ww. Uchwały: „Cenę zbycia oraz czynsz ustala się odpowiednio do wartości nieruchomości komunalnej, wyliczonej zgodnie z art.67 ustawy.”

W związku z powyższym, do p. Andrzeja Kowalczyka – Wójta Gminy Gaszowice skierowano pisemne pytanie w sprawie przyczyn dla których, wysokość stawek czynszu za najem lokali użytkowych dla ww. najemców jest stała od stycznia 2004 r. oraz przyczyn zaniechania przeprowadzenia aktualizacji wartości nieruchomości komunalnych obejmujących powyższe lokale użytkowe, mając na uwadze postanowienia ww. Uchwały Rady Gminy.

Przy zarządzaniu majątkiem gminnym należy mieć bowiem na względzie przepisy: art. 12 w związku z art. 11 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2004 r. Nr 261, poz. 2603 z późn. zm., a następnie Dz. U. z 2010 r. Nr 102, poz. 651 z późn. zm.), zgodnie z którym organ wykonawczy działający za jednostkę samorządu terytorialnego, jest zobowiązany do gospodarowania nieruchomościami w sposób zgodny z zasadami prawidłowej gospodarki. Art. 25 ust. 1 i 2 ww. ustawy który stanowi, iż gminnym zasobem nieruchomości gospodaruje wójt, a gospodarowanie zasobem polega w szczególności na wykonywaniu czynności, o których mowa w art. 23 ust. 1, tj. m.in.: zapewnieniu wyceny tych nieruchomości a także naliczaniu należności za nieruchomości udostępniane z zasobu oraz prowadzeniu windykacji tych należności.

Ponadto, zgodnie z art. 50 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.) obowiązkiem osób uczestniczących w zarządzaniu

mieniem komunalnym jest zachowanie szczególnej staranności przy wykonywaniu zarządu zgodnie z przeznaczeniem tego mienia i jego ochrona.

W wyjaśnieniach Wójta Gminy Gaszowice czytamy: „(...) Stawki czynszu za najem lokali użytkowych, które określa uchwała Rady Gminy Gaszowice nr XV/95/2003 z 28.11.2003 r. są adekwatne do standardu przedmiotowych lokali i panujących uwarunkowań na rynku lokalnym (nie można porównywać np. obrotu aptecznego w Czernicy z obrotami apteki działającej w dużym mieście). Ponadto w okresie od stycznia 2004 r. do chwili obecnej w w/w lokalach nie były prowadzone większe remonty lub modernizacje, które mogłyby mieć wpływ na podwyższenie standardu lokali a co za tym idzie podwyższenie stawek czynszu. Oddzielną kwestią stanowią najemcy działający w sektorze służbie zdrowia, dla których podwyżki czynszu stanowiłyby kolejne obciążenie finansowe w i tak już trudnej sytuacji ekonomicznej. Aktualizacji wartości nieruchomości komunalnych nie przeprowadzono z uwagi na:

- wysokie koszty opracowania operatów szacunkowych, których nie przewidziano w budżecie gminy na dane lata.
- brak jasnych zasad określających relacje pomiędzy wartością nieruchomości a podstawą ustalenia wysokości stawki czynszu w uchwale Rady Gminy Gaszowice nr.VII/40/2003 z 28.02.2003 r.
- ewentualne zmniejszenie wpływów do budżetu z tytułu opłat za czynsz spowodowane prawdopodobieństwem obniżenia wartości szacunkowej nieruchomości z uwagi na zużycie techniczne lokalu, jego wiek, brak remontów lub modernizacji itp.

Biorąc pod uwagę powyższe zamierzamy rozpocząć prace nad uchwaleniem nowej uchwały precyzującej i porządkującej zapisy uchwały z 28.02.2003 r. (...).”

Z powyższych wyjaśnień Wójta Gminy Gaszowice wynika ponadto, iż sprawy związane z najmem lokali mieszkalnych i użytkowych (umowy, aneksy) prowadzone są przez Referat Gospodarki Publicznej, Inwestycji i Zamówień Publicznych. Jednak, zarówno w zakresach czynności pracowników tego Referatu, jak i Regulaminie Organizacyjnym, wprowadzonym Zarządzeniem Nr 79 Wójta Gminy Gaszowice z dnia 26 listopada 2007 r. - przy zakresie zadań wykonywanych przez ten Referat - brak odniesienia do spraw z zakresu najmu lokali użytkowych (jest mowa jedynie o lokalach mieszkalnych).

Zgodnie z postanowieniami ww. Regulaminu Organizacyjnego, Sekretarz Gminy opracowuje zakresy czynności dla kierowników referatów oraz pełni stały nadzór nad funkcjonowaniem Urzędu i organizacją pracy. Z kolei kierownicy referatów przygotowują i na bieżąco aktualizują zakresy obowiązków podległych im pracowników.

Pełniącym obowiązki Kierownika Referatu Gospodarki Publicznej, Inwestycji i Zamówień Publicznych jest osoba na stanowisku Podinspektora tego Referatu. Prowadzenie całokształtu spraw związanych z gospodarowaniem zasobem nieruchomości, w tym zlecenie wyceny nieruchomości należało do zakresu obowiązków Inspektora ds. Gospodarki Gruntami i Spraw Rolnych w Referacie Ochrony Środowiska, Rozwoju Gminy, Gminnego Centrum Informacji. Bezpośredni nadzór nad Referatem Gospodarki Publicznej, Inwestycji i Zamówień Publicznych oraz Referatem Ochrony Środowiska, Rozwoju Gminy, Gminnego Centrum Informacji sprawował p. Andrzej Kowalczyk - Wójt Gminy Gaszowice.

Akta kontroli AK/6100/31/10/III.1.2.1.

2. Wydatki budżetowe

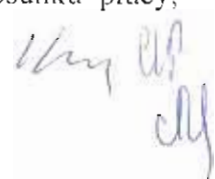
2.1. Wydatki bieżące

2.1.1. Wydatki z tytułu wynagrodzeń

Kontrolą objęto prawidłowość ustalenia, naliczenia i wypłaty wynagrodzeń za lata 2006 – 2010 wybranych 5 pracowników Urzędu Gminy w Gaszowicach tj. Wójta, Sekretarza, Skarbnika oraz 2 pracowników na stanowiskach kierowników referatów Urzędu Gminy. Sprawdzono również prawidłowość ustalenia i wypłaty nagród ww. pracowników oraz terminowość odprowadzania składek na ubezpieczenia społeczne, zdrowotne, Fundusz Pracy. Kontrolę przeprowadzono na podstawie następujących dokumentów:

- Zarządzenia Nr 18/2002 Wójta Gminy Gaszowice z dnia 30 grudnia 2002 r. w sprawie zatwierdzenia jednolitego regulaminu wynagradzania pracowników Urzędu Gminy w Gaszowicach.
- Zarządzenia Nr 56/2009 Wójta Gminy Gaszowice z dnia 8 czerwca 2009 r. w sprawie przyjęcia Regulaminu wynagradzania pracowników samorządowych zatrudnionych w Urzędzie Gminy Gaszowice. Zarządzenie wchodzi z dniem 1 lipca 2009 r.
- Uchwały Nr II/6/06 Rady Gminy Gaszowice z dnia 1 grudnia 2006 r. oraz Uchwały Nr XXIII/121/08 Rady Gminy Gaszowice z dnia 27 maja 2008 r. w sprawie: ustalenia wynagrodzenia Wójta Gaszowice,
- angaży oraz pism zmieniających warunki płacowe,
- pism przyznających nagrody,
- deklaracji rozliczeniowych ZUS P DRA wraz z poleceniami przelewu za m-ce: XII/2007, V/2008, II/2009, I/2010,
- kart wynagrodzeń ww. pracowników, list płac, przelewów.

W zakresie prawidłowości ustalenia i wypłaty wynagrodzenia ze stosunku pracy, ustalono, że:

- w Uchwale Nr II/6/06 Rady Gminy Gaszowice z dnia 1 grudnia 2006 r. w sprawie ustalenia wynagrodzenia Wójta Gminy Gaszowice zapisano: „dodatek za staż pracy – 20% wynagrodzenia zasadniczego, tj. 936,00 zł (słownie: dziewięćset trzydzieści sześć zł)”. Na listach wypłat wynagrodzenia w okresie grudzień 2006 r. – grudzień 2007 r. dodatek za staż pracy był naliczany w kwocie 926,00 zł (tj. 20% z wynagrodzenia zasadniczego w wysokości 4.630,00 zł). Wyjaśnienie w ww. sprawie złożyła p. Sabina Mańczyk – Sekretarz Gminy, w którym czytamy: (...) „nastąpił błąd pisarski w uchwale natomiast kwota 926 zł została wypłacana prawidłowo.”

- w maju 2008 r. został wypłacony p. Ewie Grabowskiej - Skarbnikowi Gminy dodatek specjalny w wysokości 35% wynagrodzenia zasadniczego i dodatku funkcyjnego, zamiast w wysokości 30% wynagrodzenia zasadniczego i dodatku funkcyjnego. Dodatek specjalny został przyznany ww. pracownikowi przez p. Andrzeja Kowalczyka - Wójta Gminy pismem OG.1120 06/G/07 z dnia 26 czerwca 2007 r. na okres 1 roku, od 1 lipca 2007 r. do 30 czerwca 2008 r. W chwili przyznania dodatku specjalnego ww. pracownik otrzymywał wynagrodzenie składające się m.in. z: płacy zasadniczej w wysokości 4.200,00 zł oraz dodatku funkcyjnego w wysokości 1.280,00 zł, czyli dodatek specjalny w wysokości 30% wynagrodzenia zasadniczego i dodatku funkcyjnego wynosił 1.644,00 zł. Natomiast w związku ze zmianą miesięcznego wynagrodzenia od dnia 1 stycznia 2008 r., zgodnie z pismem OG.1120/06-G/08 z dnia 12 maja 2008 r. ustalono: płacę zasadniczą – 4.600,00 zł oraz dodatek funkcyjny – 1.760,0 zł, a więc dodatek specjalny winien wynosić – 1.908,00 zł. Na liście wypłat za miesiąc maj 2008 r. była kwota 2.226,00 zł (kod - 107). Nadpłata wynagrodzenia wyniosła 318,00 zł. Naliczeń wynagrodzenia na liście płac dokonał Podinspektor w Referacie Finansowo-Budżetowym. Wstępnej kontroli listy płac dokonał Kierownik Referatu Finansowo-Budżetowego. Kontroli merytorycznej i zatwierdzenia do wypłaty dokonał Sekretarz Gminy. W związku z powyższym zwrócono się do tych pracowników o złożenie wyjaśnienia. Wszystkie wyjaśnienia były tożsame: (...) „Przyczyną nieprawidłowego przyznania dodatku specjalnego Skarbnikowi Gminy w miesiącu maju 2008 r. była pomyłka w naliczeniu dodatku – błąd rachunkowy. W miesiącu październiku 2010 r. zostanie dokonana korekta i zwrot należnej kwoty.” ~~Do dnia zakończenia kontroli w jednostce Urząd Gminy, nie przedłożono kontrolującym korekty wynagrodzenia i udokumentowania zwrotu kwoty.~~ Kwota 318 zł została uregulowana przelewem w dn. 3 XI 2010.

W zakresie prawidłowości naliczania i wypłaty wynagrodzeń dla pozostałej grupy pracowników objętych kontrolą oraz terminowości odprowadzania składek z tytułu ubezpieczeń społecznych - uwag nie wniesiono.

W zakresie prawidłowości ustalania i wypłaty pracownikom nagród jubileuszowych ustalono, że w grupie pracowników i w okresie objętym kontrolą wypłacono: w 2007 r. – nagrodę jubileuszową za 20 lat pracy Skarbnikowi Gminy, w 2008 r. – nagrodę jubileuszową za 35 lat pracy Wójtowi Gminy, w 2009 r. - nagrodę jubileuszową za 30 lat pracy Kierownikowi Referatu oraz za 20 lat pracy Sekretarzowi Gminy.

Z przedłożonych dokumentów tj. pism o nabyciu prawa do nagrody jubileuszowej, wyliczeń pracownika Referatu Finansowo-Budżetowego kwoty nagrody jubileuszowej wynikało, że przyjęty sposób wyliczania nagrody jubileuszowej przy zastosowaniu współczynnika służącego do ustalenia ekwiwalentu za 1 dzień urlopu, spowodował iż pracownicy ww. otrzymali nagrodę w kwocie wyższej niż należny procent wynagrodzenia miesięcznego, określony w przepisie art. 38 ust. 2 i 4 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (Dz. U. Nr 223, poz. 1458 z późn. zm.), a poprzednio z art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 22 marca 1990 r. o pracownikach samorządowych (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1593 z późn. zm.). Wynagrodzenie winno być obliczone według zasad obowiązujących przy ustalaniu ekwiwalentu pieniężnego za urlop wypoczynkowy. Zasady obowiązujące przy ustalaniu ekwiwalentu pieniężnego za urlop wypoczynkowy (podstawy nagrody jubileuszowej składającej się ze stałych i zmiennych składników wynagrodzenia za okresy nie dłuższe niż miesiąc oraz okresy dłuższe niż miesiąc) zostały określone w postanowieniach § 15-17 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 8 stycznia 1997 r. w sprawie szczegółowych zasad udzielania urlopu wypoczynkowego, ustalania i wypłacania wynagrodzenia za czas urlopu oraz ekwiwalentu pieniężnego za urlop (Dz. U. Nr 2, poz.14 z późn. zm.). W związku z powyższym zwrócono się o wyjaśnienie do Podinspektora w Referacie Finansowo-Budżetowym, który zgodnie z zakresem czynności sporządzał listy plac oraz z racji nadzoru do p. Ewy Grabowskiej – Skarbnika Gminy. W odpowiedzi wspólnie udzielonej przez ww. pracowników czytamy: (...) „Do roku 2002 wyliczenie podstawy wysokości wynagrodzenia nagrody jubileuszowej pracownika były zgodnie z wskazanym zaleceniem przez obecną panią inspektor z kontroli. W tym samym roku w gminie została przeprowadzona kontrola kompleksowa przez inspektorów Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach, którzy to zalecili weryfikację i ponowne obliczenie nagród jubileuszowych. W trakcie kontroli zostały skierowane pisma do referatu finansowo-budżetowego celem usunięcia błędnych obliczeń. W związku z tym przyczyną stosowania współczynnika urlopowego do wylicza podstawy ustalającej wysokość miesięcznego wynagrodzenia, które to stanowiło podstawę wysokości nagrody jubileuszowej była przekazana interpretacja w ww. zakresie przez inspektorów kontroli w roku 2002.”

Akta kontroli nr AK 6100/31/10/III.2.1.1.

2.1.2. Wydatki z tytułu diet dla radnych Gminy

Kontrolą objęto prawidłowość naliczenia i wypłaty diet radnym za udział w pracach Rady Gminy Gaszowice oraz za udział w pracach trzech komisji stałych kadencji 2006 – 2010, zgodnie z zasadami ustalonymi przez Radę Gminy. Szczegółowym sprawdzeniem objęto miesiące: lipiec, sierpień 2007 r.; listopad, grudzień 2008 r.; maj, czerwiec 2009 r.; styczeń, luty 2010 r.

Kontrolę przeprowadzono na podstawie następujących dokumentów:

- Uchwały Nr XIII/80/2003 Rady Gminy w Gaszowicach z dnia 5 września 2003 r. w sprawie określenia zasad diet przysługujących radnym Gminy Gaszowice oraz Uchwały Nr XIV/91/203 Rady Gminy w Gaszowicach z dnia 27 października 2003 r. w sprawie zmiany Uchwały Nr XIII/80/2003 z dnia 5 września 2003 r. w sprawie określenia zasad na jakich przysługują diety radnym Gminy Gaszowice;
- list obecności radnych na posiedzeniach komisji oraz obradach sesji;
- list wypłat diet radnych za miesiące objęte kontrolą;
- poleceń przelewów.

W trakcie kontroli ustalono, że:

- > ww. uchwale określono, że Przewodniczącemu Rady przysługuje miesięczna dieta w wysokości 110% minimalnego wynagrodzenia, o którym jest mowa w ustawie z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. Nr 200, poz. 1679 z późn. zm.);
- > przy naliczaniu wysokości diety Przewodniczącemu Rady Gminy Gaszowice w okresie od stycznia do grudnia 2009 r. przyjęto 110% minimalnego wynagrodzenia za pracę, ogłoszonego w M.P. z 2008 r. Nr 55, poz. 499. Wyliczono i wypłacano w 2009 r. miesięczną dietę w wysokości **1.403,60 zł**. Natomiast w okresie od stycznia do października 2010 r. przyjęto 110% minimalnego wynagrodzenia za pracę, ogłoszonego w M.P. z 2009 r. Nr 48, poz. 709. Wyliczono i wypłacano w 2010 r. miesięczną dietę w wysokości **1.448,70 zł**. Zgodnie z postanowieniami § 3 pkt 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 26 lipca 2000 r. w sprawie maksymalnej wysokości diet przysługujących radnemu gminy (Dz. U. Nr 61, poz. 710) w związku z przepisem art. 25 ust. 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.), wysokość diety przysługującej w ciągu miesiąca radnemu w gminie poniżej 15 tys. mieszkańców, nie może przekroczyć 50% maksymalnej wysokości diety. Maksymalna wysokość diety przysługującej radnemu nie może przekroczyć w ciągu miesiąca łącznie półtorakrotności kwoty bazowej określonej

15

[Handwritten signatures]

w ustawie budżetowej dla osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe na podstawie przepisów ustawy z dnia 23 grudnia 1999 r. o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 110, poz. 1255, z późn. zm.). W ustawie budżetowej na rok 2009 (Dz. U. Nr 10, poz. 58) oraz w ustawie budżetowej na rok 2010 (Dz. U. Nr 19, poz. 102) przyjęto kwotę bazową w wysokości **1.835,35 zł**, a więc 50% maksymalnej wysokości diety w latach 2009 – 2010 mogła wynosić kwotę **1.376,51 zł**. Skutkiem powyższego było wypłacenie w okresie od stycznia 2009 r. do października 2010 r. zawyżonej diety dla osoby zajmującej stanowisko Przewodniczącego Rady Gminy o łączną kwotę **1.046,98 zł**.

Pismne wyjaśnienia w sprawie różnic w kwotach wypłaconej diety a maksymalnej wysokości diety przysługującej radnemu, która nie może być przekroczona w ciągu miesiąca złożyli: Kierownik Referatu Finansowo-Budżetowego i p. Sabina Mańczyk - Sekretarz Gminy. W wyjaśnieniach czytamy, że (...) „Naliczenie nieprawidłowej diety dla przewodniczącego rady wynikało z nieuwagi i przeoczenia zmian kwoty bazowej wg ustawy budżetowej na rok 2009 i 2010. Znajomość przepisów prawa w Urzędzie Gminy należy do każdego pracownika zgodnie z jego zakresem czynności i kompetencjami. Zawilość przepisów prawa oraz ich interpretacja należy do radcy prawnego. Dieta została naliczona zgodnie z obowiązującą uchwałą Rady Gminy Gaszowice Nr XIII/80/2003 z dnia 5.09.2003 r. Skoro podjęto taką uchwałę, w której nie stwierdzono niezgodności z przepisami prawa przyjęto ją jako prawidłową i zgodną z obowiązującym prawem. Na podstawie tak przyjętej uchwały listy wypłat zostały zatwierdzone do wypłaty. Dzięki obecnie przeprowadzonej kontroli, została uchwycona nieprawidłowość w naliczeniu diety. Aby zapobiec dalszym nieprawidłowościom zostanie wyznaczony pracownik do którego będzie należało sprawowanie kontroli merytorycznej obowiązujących przepisów w tym zakresie. Przewodniczący Rady Gminy został poinformowany na piśmie o nadpłaconej kwocie tj. 1.046,98 zł z prośbą o jej zwrot na rachunek bankowy urzędu gminy. Po ukonstytuowaniu się nowa Rada Gminy podejmie prawidłową uchwałę w sprawie określenia zasad wypłat diet przysługujących radnym.”

Do wyjaśnień dołączono kserokopie list wypłat diety Przewodniczącemu Rady Gminy Gaszowice za okres styczeń 2009 r. – październik 2010 r. według stanu na dzień 16 listopada 2010 r. Listy wypłat ww. okresie były sprawdzane pod względem formalnym, rachunkowym i merytorycznym przez pracownika Referatu Finansowo-Budżetowego oraz zatwierdzone przez Kierownika Referatu Finansowo-Budżetowego i Sekretarza Gminy.

W myśl przepisu art. 30 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.), do zadań Wójta Gminy należało m.in.

przygotowywanie projektu uchwały i przedłożenie go Radzie Gminy. Wójt Gminy Gaszowice – p. Andrzej Kowalczyk, złożył wyjaśnienie ww. sprawie tożsame jak cytowane powyżej. Akta kontroli nr AK/6100/31/10/III.2.1.2.

2.1.3. Wydatki z tytułu dotacji dla podmiotów spoza sektora finansów publicznych

Kontrolą objęto prawidłowość udzielenia w 2009 r. i w 2010 r. dotacji dla podmiotów spoza sektora finansów publicznych – Ludowemu Klubowi Sportowemu „Dąb” Gaszowice oraz prawidłowość jej wykorzystania. Dotacji udzielono na podstawie ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o sporcie kwalifikowanym (Dz. U. Nr 155, poz. 1298 z późn. zm.).

Kontrolę przeprowadzono na podstawie następujących dokumentów:

- Uchwały NR XXVII/138/08 Rady Gminy Gaszowice z dnia 30 października 2008 r. w sprawie: określenia warunków i trybu wspierania finansowego rozwoju sportu kwalifikowanego na terenie Gminy Gaszowice,
- Zarządzenia Nr 2/2009 Wójta Gminy Gaszowice z dnia 5 stycznia 2009 r. w sprawie: określenia jednolitych wzorów dokumentów stanowiących podstawę do realizacji zadań z zakresu rozwoju sportu kwalifikowanego dofinansowanego z budżetu Gminy Gaszowice, Zarządzenia Nr 144/2009 Wójta Gminy Gaszowice z dnia 30 grudnia 2009 r. w sprawie: zmiany Zarządzenia Nr 2/2009 Wójta Gminy Gaszowice z dnia 5 stycznia 2009 r. w sprawie: określenia jednolitych wzorów dokumentów stanowiących podstawę do realizacji zadań z zakresu rozwoju sportu kwalifikowanego dofinansowanego z budżetu Gminy Gaszowice,
- Zarządzenia Nr 1/2009 Wójta Gminy Gaszowice z dnia 5 stycznia 2009 r. i Zarządzenia Nr 143/2009 Wójta Gminy Gaszowice z dnia 30 grudnia 2009 r. w sprawie: ogłoszenia konkursu na wykonywanie zadań z zakresu rozwoju sportu kwalifikowanego na terenie Gminy Gaszowice,
- Zarządzenia Nr 3/2010 Wójta Gminy Gaszowice z dnia 18 stycznia 2010 r. w sprawie: powołania komisji konkursowej do oceny wniosków na wykonywanie zadań z zakresu rozwoju sportu kwalifikowanego na terenie Gminy Gaszowice w roku 2010 oraz określenia trybu postępowania tej komisji,
- Zarządzenia Nr 14/2009 Wójta Gminy Gaszowice z dnia 26 stycznia 2009 r. i Zarządzenia Nr 7/2009 Wójta Gminy Gaszowice z dnia 29 stycznia 2010 r. w sprawie: przyznania dotacji dla klubów sportowych w konkursie na realizację zadań z zakresu sportu kwalifikowanego i zawarcia z wybranymi podmiotami umów wsparcia realizacji niniejszego zadania,
- umów, wniosków na realizację projektu z zakresu sportu kwalifikowanego,
- sprawozdań częściowych i końcowych, poleceń przelewów.

  17

W toku kontroli zwrócono się do Przewodniczącej Komisji Konkursowej o wskazanie przesłanek decydujących o kwalifikacji dotacji dla klubów sportowych w ramach zadań z zakresu rozwoju sportu kwalifikowanego. W odpowiedzi czytamy: (...) „*Kluby sportowe uczestniczą w współzawodnictwie sportowym zbiorczo rywalizując w celu osiągnięcia najlepszych wyników ponadto wszelkie rozgrywki organizowane są przez Polski Związek Piłki Nożnej, którego członkami są kluby sportowe. Jednocześnie należy nadmienić, że współzawodnictwo sportowe to aktywny rozwój każdego człowieka. (...) Kryteria te zarówno odnoszą się do sportu uprawianego w sposób zawodowy, jak także mieszczące się w ramach mniejszych wiejskich podokręgów piłkarskich. Ponadto z treści ustawy nie wynika, że należy dokonać rozdziału pomiędzy klubami niższego szczebla, a klubami wyższego szczebla. (...).*”

W zakresie udzielenia i rozliczenia dotacji Ludowemu Klubowi Sportowemu „Dąb” Gaszowice w 2009 r. – uwag nie wniesiono.

W trakcie kontroli udzielenia i rozliczenia dotacji Ludowemu Klubowi Sportowemu „Dąb” Gaszowice w 2010 r. ustalono, że w umowie nr 6/2010 zawartej w dniu 1 lutego 2010 r. pomiędzy Gminą Gaszowice a Ludowym Klubem Sportowym „Dąb” w Gaszowicach na realizację zadania publicznego pn. „Krzewienie kultury fizycznej i sportu wśród dzieci i młodzieży” w terminie od dnia 1 lutego do 15 grudnia 2010 r. postanowiono, iż zostanie dotacja przekazana będzie w wysokości 58.500,00 zł w rozbiciu na trzy transze. I transza w kwocie 22.000,00 zł do dnia 8 lutego 2010 r., II transza w kwocie 20.000,00 zł do dnia 7 maja 2010 r., III transza w kwocie 16.500,00 zł do dnia 6 sierpnia 2010 r., pod warunkiem prawidłowego rozliczenia poprzedniej. Aneksem nr 1 z dnia 6 maja 2010 r. do ww. umowy zmieniono zapis dotyczący warunków przekazania dotacji. Określono, że: „*przyznanie III transzy jest uwarunkowane prawidłowym rozliczeniem dwóch poprzednich*”.

Przelewu III transzy dotacji dla LKS „Dąb” dokonano w dniu 8 września 2010 r. w kwocie 12.700,00 zł. Aneksem nr 2 z dnia 1 września 2010 r. i aneksem nr 3 z dnia 3 września 2010 r. do ww. umowy zmieniono zapis dotyczący terminu i wysokości III transzy. Określono III transzę na kwotę 12.700,00 zł z terminem przekazania do 8 września 2010 r. Zwrócono się o wyjaśnienie w sprawie: niedotrzymania terminu i wysokości przekazania środków wynikających z III transzy dotacji, do Podinspektora w Referacie Finansowo-Budżetowym, który zgodnie z zakresem obowiązków realizował zadania wynikające z ustawy o sporcie kwalifikowanym. W odpowiedzi czytamy: (...) „*Zgodnie z zawartą umową dotacyjną trzecia transza dotacji miała zostać przekazana na konto klubu w kwocie 16.500,00 zł do dnia 06.08.2010 r. Poniżej przedstawiam procedurę, która wpłynęła na niedochowanie w/w terminu oraz przekazania ostatniej transzy w innej wysokości:*

1. Skarbnik klubu w dniu 28.07.2010 r. poinformował, że w związku z nowym sezonem rozgrywkowym 2010/2011 trwa nabór do drużyny juniorów. Zobligował się jednocześnie, że do dnia 15.08.2010 r. (ostateczny termin zgłaszania drużyn do rozgrywek w Podokręgu Racibórz) poinformuje Urząd Gminy o podjętych działaniach. W związku z czym nie było podstaw, ani też możliwości by dokonać przelewu trzeciej transzy dotacji w umownym terminie i planowanej wysokości.
2. Następnie 17.08.2010 r. klub pisemnie poinformował, iż w związku z niewystarczającą liczbą zawodników chcących uczestniczyć w rozgrywkach juniorskich, klub nie zgłosił tej kategorii wiekowej do współzawodnictwa sportowego.
3. W ślad za tym przeprowadzono analizę kosztów, jakie zostałyby poniesione w momencie gdyby juniorzy uczestniczyli w rozgrywkach określając je na wartość 3.800,00 zł.
4. Poinformowano Skarbnika klubu, że w związku z przeprowadzeniem weryfikacji kosztów przelew III transzy dotacji zostanie zmniejszony do kwoty 12.700,00 zł i zostanie wykonany po przedłożeniu przez klub korekty kosztorysu.
5. Dnia 01.09.2010 r. został spisany aneks nr 2 do umowy dotacyjnej, w sprawie zmiany kosztorysu zadania.
6. Następnie dnia 03.09.2010 r. został spisany aneks nr 3 do umowy dotacyjnej, w sprawie zmiany terminu oraz kwoty trzeciej transzy dotacji.

Pomimo przekroczenia terminu przelewu oraz przekazania innej kwoty została zachowana odpowiednia procedura, która uzasadnia zaistniały stan faktyczny."

Akta kontroli nr AK/6100/31/10/III.2.1.3.

2.1.4. Wyplata wyrównań dla nauczycieli

Kontrolą objęto sporządzone sprawozdanie z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w szkołach prowadzonych przez jednostkę samorządu terytorialnego za 2009 r., terminowość przekazania środków finansowych oraz terminowość sporządzenia i przekazania sprawozdania.

Sprawdzenia dokonano na podstawie: sprawozdania, wyciągów bankowych potwierdzających przekazanie środków finansowych dla jednostek oświatowych.

Przeprowadzenia analizy wydatków poniesionych w 2009 r. na wynagrodzenia nauczycieli w składnikach wskazanych w art. 30 ust. 1 Karty nauczyciela a także przygotowania i sporządzenia w/w sprawozdania dokonali pracownicy Gminnego Zespołu Obsługi Szkół i Przedszkoli, będącego gminną jednostką organizacyjną.

Ustalono, że sprawozdania z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w szkołach prowadzonych przez jednostkę

Gau *h* 19 *Woj* *W* *chy*

samorządu terytorialnego za 2009 r., sporządzono na podstawie informacji o rocznej liczbie etatów oraz wydatkach na wynagrodzenia nauczycieli poszczególnych stopni awansu zawodowego zatrudnionych w przedszkolach, szkołach podstawowych, gimnazjach, prowadzonych przez Gminę Gaszowice w roku 2009 przygotowanych dla w/w jednostek.

W wyniku dokonanej analizy poniesionych w 2009 r. wydatków na wynagrodzenia nauczycieli w odniesieniu do wysokości średnich wynagrodzeń oraz średniorocznej struktury zatrudnienia stwierdzono, że we wszystkich grupach nauczycieli tj.: stażystów, kontraktowych, mianowanych, dyplomowanych wystąpiła ujemna różnica pomiędzy faktycznymi wydatkami a kwotami wymaganych średnich wynagrodzeń w wysokości łącznej 142.053,08 zł. Na tej podstawie w dokonano w Gminnym Zespole Obsługi Szkół i Przedszkoli, wyliczenia wysokości jednorazowych dodatków uzupełniających. Wyплаты dokonano w pełnej wysokości (jako suma indywidualnych dodatków) dla nauczycieli stażystów (kwota - 2.391,41 zł), kontraktowych (kwota - 4.846,57 zł), mianowanych (kwota - 32.730,01 zł) i dyplomowanych (kwota - 102.085,09 zł). Środki przekazano z budżetu Gminy na podstawie wyciągu bankowego: nr 18 z dnia 27 stycznia 2010 r. dokumentującego przekazanie środków na rachunki bankowe jednostek oświatowych: Szkoły Podstawowej w Czernicy, Szkoły Podstawowej w Gaszowicach, Szkoły Podstawowej w Szczerbicach, Gimnazjum w Piecach, Przedszkola w Czernicy, Przedszkola w Gaszowicach. Z rachunków ww. jednostek oświatowych ustalono, że wypłaty dokonano w dniu 29 stycznia 2010 r., czyli w terminie o którym mowa w art. 30a ust. 3 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2006 r. Nr 97, poz. 674 z późn. zm.) tj. do dnia 31 stycznia roku kalendarzowego następującego po roku, dla którego wyliczono kwotę różnicy.

Nie dokonano szczegółowej analizy przeprowadzonych wyliczeń jednorazowego dodatku uzupełniającego dla poszczególnych grup zawodowych nauczycieli z uwagi na fakt, iż materiały źródłowe były w Gminnym Zespole Obsługi Szkół i Przedszkoli.

Sprawozdanie z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w szkołach prowadzonych przez jednostkę samorządu terytorialnego zostało sporządzone oraz przekazane Regionalnej Izbie Obrachunkowej, a także organowi stanowiącemu tej jednostki samorządu terytorialnego, dyrektorom szkół prowadzonych przez tę jednostkę oraz związkom zawodowym zrzeszającym nauczycieli w terminach zgodnych z przepisem art. 30a ust. 4 i ust. 5 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2006 r. Nr 97, poz. 674 z późn. zm.). Powyższe sprawozdanie podpisał p. Andrzej Kowalczyk – Wójt Gminy Gaszowice.

W powyższym zakresie uwag nie wniesiono.

2.2. Wydatki majątkowe

2.2.1. Przebudowa drogi gminnej ul. Górniczej w Czernicy 2010 r.

Celem kontroli było sprawdzenie prawidłowości: zabezpieczenia środków finansowych w budżecie Gminy, przygotowania i przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego w trybie przetargu nieograniczonego, rozliczenia z wykonawcą ww. zadania inwestycyjnego.

Kontrolą objęto następujące dokumenty: uchwałę budżetową na 2010 r. wraz ze zmianami, kosztorys inwestorski, ogłoszenie o zamówieniu, specyfikację istotnych warunków zamówienia, ofertę nr 1 złożoną przez „PETBUD” Sp. z o.o. z Radostowic, protokół postępowania, umowę Nr CRU-GPI76/2010 z 26 maja 2010 r., faktury wraz z protokołami odbioru

W dniu 15 kwietnia 2010 r. Wójt Gminy zgodnie z Zarządzeniem Nr 37/2010 powołał komisję przetargową w trzyosobowym składzie. Postępowanie przeprowadzono w trybie przetargu nieograniczonego. Termin złożenia ofert ustalono na dzień 5 maja 2010 r. Do upływu tego terminu złożono 4 oferty. Jedynym kryterium oceny ofert była cena – 100% . Wykonawcy zobowiązani byli do wniesienia wadium w kwocie 5.000,00 zł. Wartość szacunkową zamówienia określono na podstawie kosztorysu inwestorskiego w kwocie 317.634,92 zł, co stanowiło równowartość 82.738,97 euro.

Zgodnie z protokołem postępowania, bezpośrednio przed otwarciem ofert zamawiający podał, że na sfinansowanie opisywanego zadania inwestycyjnego zamierza przeznaczyć kwotę 317.634,92 zł czyli kwotę tożsamą z wartością szacunkową zamówienia. Powyższym naruszony został przepis art. 86 ust. 3 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (t.j. Dz.U. z 2007 r., Nr 223, poz. 1655 ze zm.) który stanowi, że „bezpośrednio przed otwarciem ofert zamawiający podaje kwotę, jaką zamierza przeznaczyć na sfinansowanie zamówienia”. Kwoty, którą zamawiający - stosownie do treści art. 86 ust. 3 ustawy Prawo zamówień publicznych - podaje na publicznym otwarciu ofert tuż przed podjęciem tej czynności nie należy utożsamiać z wartością zamówienia ustaloną w ww. postępowaniu na podstawie art. 32 ust. 1 oraz 33 ust. 1 pkt 1 ustawy Prawo zamówień publicznych. Kwota, którą zamawiający zamierza przeznaczyć na sfinansowanie zamówienia, to kwota założona w budżecie zamawiającego jako zabezpieczenie realizacji zamówienia natomiast wartość szacunkowa zamówienia obejmuje całkowite koszty związane z wykonaniem zamówienia, ustalone przez zamawiającego z należytą starannością.

W związku z powyższym o wyjaśnienia zwrócono się do Podinspektora Referatu Gospodarki Publicznej i Inwestycji. W wyjaśnieniach czytamy: „Przed otwarciem ofert na

przetargu nieograniczonym na zadanie j.w. podano jako kwotę, którą Zamawiający zamierza przeznaczyć na sfinansowanie zamówienia, wartość szacunkową zadania (ustaloną na podstawie kosztorysu inwestorskiego). Powyższa kwota była maksymalną wartością, za którą zamierzano wykonać roboty budowlane. Ponadto środki finansowe założone w budżecie Gminy jako zabezpieczenie realizacji zamówienia pochodziły z kredytu bankowego i obejmowały wykonanie robot oraz pozostałe koszty m.in. prowadzenie nadzoru inwestorskiego. Kredyt miał zostać uruchomiony po zakończeniu postępowania przetargowego, kiedy znana już była rzeczywista wartość zadania. W tej kwestii po zakończeniu procedury przetargowej oraz wyborze inspektora nadzoru, Rada Gminy Gaszowice podjęła stosowną uchwałę korygującą kwotę kredytu do rzeczywistej wartości zamówienia. W ślad za tym zweryfikowano dokumenty bankowe dotyczących zaciągniętego kredytu. W związku z powyższym zadaniem komisji przetargowej kwota, jaką podano przed otwarciem ofert była właściwa."

Umowę w zakresie wykonania zamówienia zawarto 26 maja 2010 r. Umowę podpisał p. Andrzej Kowalczyk – Wójt Gminy Gaszowice. Za wykonanie przedmiotu umowy ustalono wynagrodzenie w wysokości 215.255,42 zł (brutto). Termin końcowy zakończenia robót ustalono na 31 sierpnia 2010 r.

Po wykonaniu przedmiotu zamówienia wykonawca wystawił 9 września 2010 r. fakturę Vat Nr FA 2/09/2010 na kwotę wynikającą z wcześniej zawartej umowy czyli 215.255,42 zł. Kwotę wynagrodzenia zapłacono 30 września 2010 r.

W zakresie rozliczenia zadania uwag nie wniesiono.

Akta kontroli nr AK/6100/31/10/III.2.2.1.

IV. MIENIE KOMUNALNE

1. Sprzedaż nieruchomości

Sprawdzeniem objęto procedury sprzedaży nieruchomości stanowiących własność Gminy Gaszowice, przeprowadzone w latach 2006 i 2008 w formie przetargów ustnych nieograniczonych oraz prawidłowość ich ujęcia w ewidencji księgowej, tj.:

1) procedurę związaną ze sprzedażą nieruchomości gruntowej niezabudowanej tj. działki nr 1591/194 Piece o pow. 803m² - rok 2006,

2) procedurę związaną ze sprzedażą nieruchomości gruntowej niezabudowanej tj. działki nr 3379/226 Czernica o pow. 837m² - rok 2006,

3) procedurę sprzedaży nieruchomości gruntowych niezabudowanych tj. działki nr 3489/230 o pow. 958m², 3488/230 o pow. 856m², 3487/230 o pow. 898m², 3484/230 o pow. 895m², 3478/230 o pow. 954m², 3477/230 o pow. 830m², 3476/230 o pow. 829m², 3475/230 o pow. 836m² Czernica – rok 2008.

W zakresie prawidłowości ujęcia w ewidencji księgowej dodatkowo sprawdzaniem objęto sprzedaż nieruchomości gruntowych niezabudowanych w Czernicy tj.: działki nr 3481/230 i nr 3482/230 z roku 2010.

Kontrolą objęto następującą dokumentację:

- Uchwałę Rady Gminy w Gaszowicach w sprawie zasad nabywania, zbywania i obciążania nieruchomości gruntowych oraz ich wydzierżawiania lub najmu na okres dłuższy niż 3 lata;
- Uchwały Rady Gminy w Gaszowicach w sprawie wyrażenia zgody na sprzedaż nieruchomości;
- Zarządzenia Wójta Gminy Gaszowice w sprawie ogłoszenia wykazu nieruchomości oraz w sprawie ogłoszeń przetargów, składu Komisji Przetargowych;
- operaty szacunkowe;
- wykazy nieruchomości przeznaczonych do sprzedaży;
- ogłoszenia o przetargach;
- dowody wpłat wadium oraz cen nieruchomości (wyciągi bankowe);
- protokoły z przetargów;
- informacje o wyniku przetargów;
- akty notarialne,
- księgi środków trwałych,
- wydruki komputerowe księgi głównej do konta 011 za lata 2006 – 2010,
- rejestr gruntów.

Ad. 1) i 2) Sprzedaż nieruchomości gruntowych niezabudowanych: działki nr 1591/194 Piece o pow. 803m² i nr 3379/226 Czernica o pow. 837m² na rzecz Spółki jawnej – rok 2006

Przedmiotem sprzedaży były nieruchomości usytuowane w sołectwie Piece - działka nr 1591/194 o pow. 803m² oraz w sołectwie Czernica – działka nr 3379/226 o pow. 837m².

Działka nr 1591/194 była przedmiotem łącznie czterech przetargów ustnych nieograniczonych, działka nr 3379/226 dwóch przetargów ustnych nieograniczonych. Pierwsze trzy przetargi w przypadku działki nr 1591/194 oraz pierwszy przetarg w przypadku działki nr 3379/226 zakończyły się wynikiem negatywnym (brak wpływu wadium).

Cena nieruchomości ustalona została w oparciu o operaty szacunkowe. W drugim przetargu ustalono następujące ceny:

- działka nr 1591/194 z kwoty 14.856,00 zł w I przetargu, ustalona została na kwotę 14.110,00 zł,
- działka nr 3379/226 z kwoty 15.903,00 zł w I przetargu, ustalona została na kwotę 15.100,00 zł.

W trzecim oraz czwartym przetargu, co dot. tylko działki nr 1591/194, cena ustalona została na poziomie z drugiego przetargu tj. 14.110,00 zł.

Ostatecznie, w wyniku ustnych przetargów nieograniczonych wyłoniono nabywcę obu działek i uzyskano ceny:

> zgodnie z protokołem z czwartego przetargu z 29 sierpnia 2006 r. za działkę nr 1591/194 uzyskano cenę 14.260,00 zł + 22%VAT = 17.397,20 zł, wadium 1.000,00 zł zaliczono na poczet ceny nabycia. 17.397,20 – 1.000,00 = 16.397,20 przelew z 14.09.2006 r. – akt notarialny 20.09.2006 r.

> zgodnie z protokołem z drugiego przetargu z 28 sierpnia 2006 r. za działkę nr 3379/226 uzyskano cenę 15.260,00 zł + 22%VAT = 18.617,20 zł, wadium 1.000,00 zł zaliczono na poczet ceny nabycia. 18.617,20 – 1.000,00 = 17.617,20 przelew z 18.09.2006 r. – akt notarialny 20.09.2006 r.

Wadium zostało wpłacone. Przed zawarciem umowy (spisaniem aktu notarialnego) nabywca uregulował pozostałą część ceny nieruchomości.

W dniu 20 września 2006 r. zawarto umowę sprzedaży obu działek - akt notarialny Rep. A nr 8181/2006. W imieniu Gminy Gaszowice umowę zawarł p. Andrzej Kowalczyk – Wójt Gminy Gaszowice.

Ad. 3) Sprzedaż nieruchomości gruntowych niezabudowanych tj. działek nr 3489/230 o pow. 958m², nr 3488/230 o pow. 856m², nr 3487/230 o pow. 898m², nr 3484/230 o pow. 895m², nr 3478/230 o pow. 954m², nr 3477/230 o pow. 830m², nr 3476/230 o pow. 829m², nr 3475/230 o pow. 836m² Czernica – rok 2008

Przedmiotem sprzedaży były nieruchomości usytuowane w sołectwie Czernica. Określenia wartości rynkowej nieruchomości gruntowych dokonano na podstawie operatu szacunkowego ustalającego wartość poszczególnych działek.

W ogłoszeniu podano ceny wywoławcze, które zostały podwyższone w stosunku do cen z operatu szacunkowego, tj.:

- nr 3489/230 o pow. 958m² - 30.656,00 zł (cena z operatu 28.740,00 zł)
- nr 3488/230 o pow. 856m² - 27.392,00 zł (cena z operatu 25.680,00 zł)
- nr 3487/230 o pow. 898m² - 28.736,00 zł (cena z operatu 26.940,00 zł)
- nr 3484/230 o pow. 895m² - 28.640,00 zł (cena z operatu 26.850,00 zł)
- nr 3478/230 o pow. 954m² - 30.528,00 zł (cena z operatu 28.620,00 zł)
- nr 3477/230 o pow. 830m² - 26.560,00 zł (cena z operatu 24.900,00 zł)
- nr 3476/230 o pow. 829m² - 26.528,00 zł (cena z operatu 24.870,00 zł)
- nr 3475/230 o pow. 836m² - 26.752,00 zł (cena z operatu 25.080,00 zł)

W wyniku przetargu ustnego nieograniczonego przeprowadzonego 18 lutego 2008 r. wyłoniono dwóch nabywców działek i osiągnięto następujące ceny:

> na rzecz Spółki z o.o.:

- nr 3489/230 - 45.656,00 zł (cena wywoławcza 30.656,00 zł)
- nr 3488/230 - 44.192,00 zł (cena wywoławcza 27.392,00 zł)

> na rzecz osoby fizycznej:

- nr 3487/230 - 44.636,00 zł (cena wywoławcza 28.736,00 zł)
- nr 3484/230 - 42.440,00 zł (cena wywoławcza 28.640,00 zł)
- nr 3478/230 - 43.728,00 zł (cena wywoławcza 30.528,00 zł)
- nr 3477/230 - 35.560,00 zł (cena wywoławcza 26.560,00 zł)
- nr 3476/230 - 35.228,00 zł (cena wywoławcza 26.528,00 zł)
- nr 3475/230 - 33.852,00 zł (cena wywoławcza 26.752,00 zł)

Wadium zostało wpłacone. Przed zawarciem umowy (spisaniem aktu notarialnego) nabywcy uregulowali pozostałą część ceny nieruchomości.

Zc sprzedaży działek nr 3489/230 i nr 3488/230 na rzecz Spółki z o.o. uzyskano cenę 89.848,00 zł + 22%VAT = 109.614,56 zł, wadium 2 x 1.800,00 zł zaliczono na poczet ceny

G... *P...*

... *...* *...*

nabycia. 109.614,56 zł – 3.600,00 zł (wadium) = 106.014,56 zł wyciąg bankowy z 13 marca 2008 r. – akt notarialny z 17 marca 2008 r.

Ze sprzedaży działek nr 3475/230, nr 3476/230, nr 3477/230, nr 3478/230, nr 3484/230 oraz nr 3487/230 na rzecz osoby fizycznej uzyskano cenę 235.444,00 zł + 22% VAT = 287.241,68 zł, wadium 6 x 1.800,00 zł zaliczono na poczet ceny nabycia. 287.241,68 zł – 10.800,00 zł (wadium) = 276.441,68 zł wpłacono dwoma przelewami: wyciąg bankowy z 3 kwietnia 2008 r. – wpłata 69.841,70 zł oraz wyciąg bankowy z 4 kwietnia 2008 r. – wpłata 206.600,00 zł – akt notarialny z 7 kwietnia 2008 r.

W dniu 17 marca 2008 r. zawarto umowę sprzedaży działek nr 3489/230 i nr 3488/230 - akt notarialny Rep. A nr 4887/2008. W dniu 7 kwietnia 2008 r. zawarto umowę sprzedaży działek nr 3487/230, nr 3484/230, nr 3478/230, nr 3477/230, nr 3476/230 i nr 3475/230 - akt notarialny Rep. A nr 5832/2008. W imieniu Gminy Gaszowice umowy zawarł p. Andrzej Kowalczyk – Wójt Gminy Gaszowice.

W zakresie powyżej opisanych procedur sprzedaży nie wniesiono uwag.

Kontroli poddano również prawidłowość wykazania zmian w stanie środków trwałych w ewidencji księgowej Urzędu Gminy, w związku ze sprzedażą powyższych nieruchomości. Ustalono, co następuje:

1. W Urzędzie Gminy Gaszowice nie prowadzi się ewidencji analitycznej środków trwałych w grupie 0 - grunty, w zakresie wymaganym art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2002 r. Nr 76, poz. 694 z późn. zm., następnie Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm.) oraz postanowieniami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 18 grudnia 2001 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych (Dz. U. Nr 153, poz. 1752 z późn. zm.), następnie rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 lipca 2006 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych (Dz. U. Nr 142, poz. 1020 z późn. zm.).

Założona w roku 1997 księga środków trwałych dla Grupy 0 wskazuje jedynie ogólną (łącną) wartość wg poszczególnych podgrup i rodzajów:

- podgrupa 00 rodzaj 001 - działki rolne
- podgrupa 00 rodzaj 003 – działki budowlane
- podgrupa 00 rodzaj 004 – grunty pod drogami
- podgrupa 03 rodzaj 032 – grunt pod przedszkole w Gaszowicach

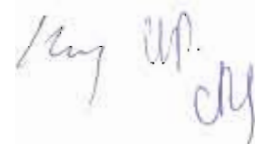
Rejestr gruntów z kolei, prowadzony w Referacie Gospodarki Gruntami, Ochrony Środowiska i Spraw Rolnych w podziale na sołectwa, obejmuje jedynie informacje dotyczące numeru mapy i działki, powierzchni działki, numeru księgi wieczystej, rodzajów użytków gruntowych i klas gleboznawczych.

Prowadzenie ewidencji mienia komunalnego, ewidencji środków trwałych należało do zakresu działania Referatu Budżetu i Finansów, nad którym pieczę sprawował Kierownik tegoż Referatu. Organizowanie gospodarki finansowej Gminy oraz nadzór i koordynacja prac służb finansowo-księgowych należała do zakresu obowiązków p. Ewy Grabowskiej – Skarbnika Gminy Gaszowice.

2. Tak prowadzona ewidencja analityczna środków trwałych w grupie 0 nie pozwala na wyksięgowanie poszczególnego środka trwałego (działki) z ewidencji księgowej prowadzonej do konta 011 - „Środki trwałe” w latach 2006 do dnia zakończenia kontroli. Z ewidencji księgowej wyksięgowuje się bowiem zbiorcze ilości sprzedanych nieruchomości, a wartość ich przeliczana jest wg wskaźnika, obliczonego w następujący sposób: łączna wartość gruntów poszczególnego rodzaju wg stanu z roku 2005 dzielona przez łączną ilość m² na ten moment. Ponadto rozchód środków trwałych na koncie 011: następował nie na bieżąco. Powyższe naruszyło przepisy art. 4 ust. 1 oraz art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2002 r. Nr 76, poz. 694 z późn. zm., następnie Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm.) stanowiące, iż jednostki obowiązane są stosować przyjęte zasady (politykę) rachunkowości, rzetelnie i jasno przedstawiając sytuację majątkową i finansową oraz wynik finansowy, natomiast do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego należy wprowadzić, w postaci zapisu, każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym. W powyżej opisany sposób została wyksięgowana:

* w roku 2006 wartość sprzedaży nieruchomości gruntowych niezabudowanych działki nr 1591/194 Piece i nr 3379/226 Czernica na rzecz Spółki jawnej - zmniejszenia wartości gruntu w kwocie zbiorczej, dotyczącej sprzedaży różnych działek, dokonano dowodem PK nr 1686/1686 pod datą 31 października 2006 r. (akt notarialny z 20 września 2006 r.).

* w roku 2008 wartość sprzedaży nieruchomości gruntowych niezabudowanych: działki nr 3489/230, 3488/230, 3487/230, 3484/230, 3478/230, 3477/230, 3476/230, 3475/230 obręb Czernica przy ul. Powstańców na rzecz Sp. z o.o. (dot. dwóch pierwszych działek) oraz osoby fizycznej (dot. pozostałych działek) – zmniejszenia wartości w kwocie zbiorczej, dotyczącej sprzedaży różnych działek, dokonano dowodem PK nr 4495/1 pod datą 31 października 2008 r. pomimo, iż umowy sprzedaży - akty notarialne zawarto 17 marca 2008 r. i 7 kwietnia 2008 r.

* w roku 2010 wartość sprzedaży nieruchomości gruntowych niezabudowanych: działki nr 3481/230 i nr 3482/230 w Czernicy na rzecz osoby fizycznej – zmniejszenia wartości w kwocie zbiorczej, dotyczącej sprzedaży różnych działek, dokonano dowodem PK nr 2049/2 pod datą 28 października 2008 r. (akty notarialne zawarto 27 września 2010 r.).

Nie sporządzano dowodu wewnętrznego LT. Pod dowód PK załączane było każdorazowo odrębne zestawienie zmian w stanie gruntów sporządzone przez pracownika Referatu Gospodarki Gruntami, Ochrony Środowiska i Spraw Rolnych.

Z ewidencji księgowej (wydruków komputerowych) do konta 011 za lata 2006 – 2010 wynikało, iż zmniejszenia wartości sprzedanych nieruchomości dokonuje się generalnie dopiero w październiku.

3. Tak prowadzona ewidencja analityczna środków trwałych w grupie 0 uniemożliwiała również prawidłowe przeprowadzenie inwentaryzacji gruntów. Ustalono, iż w latach 2006 – 2009 inwentaryzację gruntów (arkusze: nr 20-21 z 2006 r., nr 28-29 z 2007 r. i 2008 r., nr 42-43 z 2009 r.) ale także inwentaryzację wodociągów, kanalizacji oraz dróg (arkusze: nr 49 z 2006 r., nr 37 z 2007 r., nr 38 z 2008 r., nr 41 z 2009 r.) przeprowadzono drogą spisu z natury zamiast porównania danych ksiąg rachunkowych z odpowiednimi dokumentami i weryfikacji wartości tych składników, stosownie do przepisu art. 26 ust. 1 pkt 3 ww. ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości oraz postanowień Instrukcji inwentaryzacyjnych, obowiązujących w tym okresie w Urzędzie Gminy Gaszowice, wprowadzonych Zarządzeniami Wójta Gminy Gaszowice: Nr 44 z dnia 22 maja 2003 r., Nr 70/07 z dnia 16 października 2007 r.

4. Ustalono, iż w jednostce kontrolowanej brak jest szczegółowych procedur dotyczących zasad ewidencji przychodów i rozchodów środków trwałych, obiegu dokumentów księgowych dokumentujących zmiany w stanie majątku trwałego w tym terminów ich przekazywania i osób odpowiedzialnych za ich sporządzanie. W Urzędzie Gminy nie sporządzano dowodów wewnętrznych LT w związku ze sprzedażą nieruchomości. Wypełniany był jedynie dowód wewnętrzny PK – Polecenie księgowania, który zgodnie z Instrukcją obiegu i kontroli dokumentów finansowych z 6 czerwca 2002 r. sporządza się:

- w celu dokonania zapisu księgowego niewyrażającego faktu dokonania operacji gospodarczej (wystornowanie błędnego zapisu, przeniesienie rozliczonych kosztów, otwarcie ksiąg),
- w celu dokonania zapisu księgowego dowodów obcych (faktur od kontrahentów),
- w innych wypadkach wynikających ze stosowanej techniki księgowania.

Nadmienić ponadto należy, iż instrukcja obiegu i kontroli dokumentów finansowych z 6 czerwca 2002 r. obowiązująca na dzień przeprowadzania kontroli, w podstawie prawnej zawiera nieaktualne przepisy.

W związku z powyższymi nieprawidłowościami, pisemne pytania skierowano do p. Andrzeja Kowalczyka – Wójta Gminy Gaszowice oraz p. Ewy Grabowskiej – Skarbnika Gminy Gaszowice. Ponadto pisemne pytania skierowano do:

- Podinspektora ds. Gospodarki Gruntami, Ochrony Środowiska i Spraw Rolnych w Referacie Ochrony Środowiska, Rozwoju Gminy, Gminnego Centrum Informacji, pełniącego funkcję Przewodniczącego Zespołu Spisowego - w sprawie inwentaryzacji gruntów w latach 2006 – 2009,
- Inspektora Referatu Gospodarki Publicznej, Inwestycji i Zamówień Publicznych, pełniącego funkcję Przewodniczącego Zespołu Spisowego - w sprawie inwentaryzacji wodociągów, kanalizacji oraz dróg w latach 2006 – 2009,
- Podinspektora Referatu Budżetu i Finansów - w sprawie ewidencji analitycznej środków trwałych w grupie 0 – grunty.

W wyjaśnieniach Wójta, Skarbnika Gminy Gaszowice oraz Przewodniczących Zespołów Spisowych czytamy: „(...) Przyczyną nieprowadzenia ewidencji analitycznej środków trwałych w grupie 0 – grunty jest brak wyodrębnienia w instrukcji kontroli dokumentów finansowych analityki do ww grupy. Wprowadzenie tej zmiany pociąga za sobą również aktualizację programu księgowego. Ewidencja gruntów w sposób ilościowy jest prowadzona w referacie Gospodarki Gruntami, Ochrony Środowiska i Spraw Rolnych. Na podstawie sporządzanych wykazów gruntów przez pracownika ww Referatu zostają wprowadzane wartości dla poszczególnych działek (z podziałem na działki rolne budowlane oraz pod drogami). Taki sposób podziału jest prowadzony zgodnie z zakładowym planem kont do konta 011 – prowadzenie jest według poszczególnych grup rodzajowych środków trwałych. Taka forma ewidencji pozwala na prawidłowe sporządzanie sprawozdawczości statystycznej. Przyczyną zmniejszenia sprzedanych wartości nieruchomości w miesiącu październiku jest przypadający termin przeprowadzenia inwentaryzacji na dzień 31 października. Można uznać to jako zasadę umowną przyjętą w Urzędzie Gminy. Jednakże należy nadmienić, że zasady przyjmowania do ewidencji księgowej zmniejszeń bądź zwiększeń nieruchomości nie zostały określone ani też przyjęte w żadnym dokumencie. Zmiany w tym zakresie zostały ujęte w informacji o stanie mienia komunalnego. W poszczególnych sołectwach gminy zostały wprowadzone numery tych działek wraz z wartościami które powodowały zmniejszenie lub zwiększenia stanu gruntów w danym sołectwie.

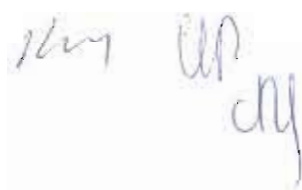
Inwentaryzacja w latach 2006 – 2009 w grupie 0 była przeprowadzona w drodze spisu z natury. Grunty zostały ujęte w arkuszu spisu z natury według podziału jaki jest prowadzony w księgach inwentarzowych. Stan ich zgodny jest z ww. księgami. Wszystkie składniki majątku były inwentaryzowane w drodze spisu z natury w związku z tym zasadę tę odniesiono także do gruntów (i innych składników majątkowych). Kolejna inwentaryzacja zostanie przeprowadzona w oparciu o porównanie danych ksiąg rachunkowych z odpowiednimi dokumentami i weryfikacji wartości tych składników zgodnie z postanowieniami ustawowymi i zapisami w Instrukcji Inwentaryzacyjnej.

W wewnętrznych przepisach finansowo-księgowych zostały określone w zakładowym planie kont w formie ustaleń szczegółowych zasady ewidencji środków trwałych wraz z ich umorzeniem. Ten zapis miał się odnosić tematycznie do wszystkich zagadnień związanych ze środkami trwałymi. Zatem przyczyną bezpośredniego braku ujęcia zapisów dotyczących przychodów i rozchodów środków trwałych mogła być zła interpretacja ww. zasad. Zgodnie z instrukcją obiegu i kontroli dokumentów finansowych dokument wewnętrzny LT ma zastosowanie do likwidacji składników majątkowych. Aby można było przyjąć daną sprzedaż działki stosujemy dowód wewnętrzny PK ponieważ program księgowy przyjmuje tego typu dokument. Po dokonaniu zmian w wewnętrznych przepisach finansowo-księgowych dokument LT będzie stosowany w operacjach sprzedaży nieruchomości. W instrukcji obiegu i kontroli dokumentów finansowych zostanie dokonana zamiana przepisów podstawy prawnej (...).”

Do powyższej odpowiedzi dołączone zostały wyjaśnienia Podinspektora Referatu Budżetu i Finansów, które w zakresie ewidencji analitycznej środków trwałych w grupie 0 – grunty tożsame są z wyjaśnieniami Wójta oraz Skarbnika Gminy Gaszowice.

Przewodniczącym Komisji Inwentaryzacyjnej w latach 2006 – 2009 była p. Sabina Mańczyk – Sekretarz Gminy Gaszowice, powołana na to stanowisko Zarządzeniami Wójta Gminy Gaszowice Nr 116 z dnia 11 października 2006 r., Nr 71 z dnia 16 października 2007 r., Nr 65 z dnia 9 października 2008 r., Nr 109 z dnia 13 października 2009 r.

Akta kontroli Nr AK/6100/31/10/IV.1.

V. ZADANIA ZLECONE I REALIZOWANE W RAMACH POROZUMIENÍ

I. Terminowość odprowadzania dochodów do budżetu państwa

Kontrolę przeprowadzono na przykładzie rozliczeń związanych z odprowadzaniem pobranych dochodów do budżetu państwa a realizowanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Gaszowicach. Kontrolę przeprowadzono w oparciu o dokumenty: zestawienie terminowości odprowadzania dochodów z tytułu świadczeń alimentacyjnych w okresie styczeń – wrzesień 2010 r., zestawień pod przelewy bankowe sporządzane przez OPS, wyciągi bankowe.

Ustalono, że:

- nieterminowo odprowadzono w okresie styczeń – sierpień 2010 r. do budżetu Skarbu Państwa dochody z tytułu zwrotu świadczeń alimentacyjnych, przekazywanych do budżetu Gminy przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Gaszowicach. Działaniem tym naruszono postanowienia § 8 ust. 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 24 lipca 2006 r. w sprawie planów finansowych zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami, przekazywania dotacji celowych i przekazywania pobranych dochodów związanych z realizacją tych zadań (Dz. U. Nr 135, poz. 955) oraz art. 255 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.). Powyższe stwierdzono w 9 przypadkach na 15 wpłat dokonanych do budżetu Gminy (wg daty) w okresie styczeń – wrzesień 2010 r. Terminy opóźnienia wynosiły od 1 dnia do 28 dni. Przyczyną nieprawidłowości było niewłaściwe zorganizowanie rozliczeń OPS z budżetem Gminy poprzez dokonywanie wpłat miesięcznie przez jednostkę organizacyjną z tytułu świadczeń alimentacyjnych. Zadania w zakresie terminowego odprowadzania dochodów do budżetu Państwa należały do pracowników Referatu Finansowo-Budżetowego Urzędu Gminy, ale nie zostały przypisane w zakresie czynności żadnemu pracownikowi tego referatu. Nadzór w tym zakresie pełniła p. Ewa Grabowska – Skarbnik Gminy, która złożyła wyjaśnienie. W wyjaśnieniu czytamy: „Przyczyną nieterminowego odprowadzania w okresie od stycznia 2010 r. do sierpnia 2010 r. dochodów z tytułu zwrotu świadczeń alimentacyjnych do budżetu Skarbu Państwa było brak terminowego przekazywania do budżetu gminy przez jednostkę organizacyjną – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Zgodnie z przedłożoną tabelą dotyczącą terminowości odprowadzania dochodów można stwierdzić, że otrzymane dochody za pośrednictwem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej są w następnym, albo w tym samym dniu

przekazywane do budżetu Skarbu Państwa. Kierownik jednostki organizacyjnej - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej zostanie poinformowana pisemnie o stosowaniu i przestrzeganiu terminów wynikających z ustawy o odprowadzaniu dochodów do budżetu państwa. (...) Z tytułu nieterminowego przekazywania dochodów do budżetu państwa nie zostały naliczone odsetki. W zakresie czynności pracowników referatu finansowego nie figuruje zapis dotyczący odprowadzenia dochodów należnych budżetowi Państwa. Odpowiedzialność za ww. zakres czynności zostanie w najbliższym czasie uregulowany w sposób pisemny.”

Akta kontroli nr AK 6100/31/10/V.1.

VI. ROZLICZENIA FINANSOWE JST Z JEJ JEDNOSTKAMI ORGANIZACYJNYMI

Kontrolę przeprowadzono na przykładzie jednostki organizacyjnej Gminy - Zakład Obsługi Komunalnej (zwany w dalszej części protokołu ZOK). Zakład Obsługi Komunalnej w Gaszowicach funkcjonuje od 2004 r. jako jednostka budżetowa, wcześniej funkcjonował jako zakład budżetowy. Przekształcenia dokonano w oparciu o Uchwałę Nr XVII/114/2003 Rady Gminy z dnia 30 grudnia 2003 r. w sprawie zmiany formy organizacyjno-prawnej.

Kontrolę przeprowadzono w oparciu o dokumenty: uchwały budżetowe za lata 2006-2010, projekty planów i same plany finansowe jednostki ZOK za lata 2006-2010, jednostkowe sprawozdania sporządzane przez ZOK za okres 2006-2010, ewidencję analityczną do konta: 222 – „Rozliczenie dochodów budżetowych” oraz 223 – „Rozliczenia wydatków budżetowych”.

Ustalono, że:

- ewidencja szczegółowa prowadzona w księgach budżetu (organu) w ramach kont: 222 – „Rozliczenie dochodów budżetowych” i 223 – „Rozliczenie wydatków budżetowych” umożliwiała ustalenie stanu rozliczeń z poszczególnymi jednostkami budżetowymi w okresach kwartalnych, w związku z przyjętą zasadą księgowania sprawozdań kwartalnych.
- gromadzone środki przez ZOK w ramach realizacji dochodów były systematycznie przekazywane na rachunek budżetu gminy.
- Kierownik jednostki był informowany o danych niezbędnych do opracowania projektów planów finansowych. Projekty planów były opracowywane i podpisane przez Kierownika oraz przekazywane do Urzędu Gminy. Następnie Kierownik jednostki otrzymywał informację o ostatecznych kwotach dochodów i wydatków, celem dostosowania projektów planów jednostki do uchwały budżetowej. Opracowane plany finansowe podpisane przez Kierownika jednostki i Głównego Księgowego jednostki, były przedkładane w Urzędzie Gminy i zatwierdzane przez Wójta Gminy.
- ZOK jako jednostka budżetowa składał wymagane przepisami jednostkowe sprawozdania budżetowe oraz sprawozdanie finansowe (bilans) do Urzędu Gminy.
- kierownik jednostki budżetowej ZOK posiadał jednoosobowe pełnomocnictwo Wójta Gminy do składania oświadczeń woli w imieniu jednostki oraz zaciągania zobowiązań do wysokości środków określonych w planie finansowym, udzielone na podstawie art. 47 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.).

VII. KSIĘGOWOŚĆ I SPRAWOZDAWCZOŚĆ

I. Księgi rachunkowe

Sprawdzeniem objęto prawidłowość prowadzenia i kompletność urzędów księgowych w jednostce Urząd Gminy w Gaszowicach za lata 2009-2010 pod względem formalnym oddzielnie dla organu i dla Urzędu. W Urzędzie Gminy w Gaszowicach wprowadzono przepisy wewnętrzne dotyczące stosowanych zasad rachunkowości, o których mowa w art. 10 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. Nr 152 poz. 1223 z późn. zm.). Jednostka prowadziła księgi rachunkowe wymagane przepisami ustawy o rachunkowości. Księgi rachunkowe prowadzone były za pomocą programu finansowo-księgowego „Księgowość budżetowa i planowanie” firmy Usługi Informatyczne Info-System Tadeusz i Roman Groszek z Legionowa oraz innych pomocniczych wymienionych w Zarządzeniu Nr 9/2004 Wójta Gminy Gaszowice z dnia 23 marca 2004 r. i zarządzeniach zmieniających ww. zarządzenie.

W obsłudze bankowej występował wyodrębniony rachunek bankowy wspólny dla budżetu Gminy i jednostki Urząd Gminy oraz dla dochodów i wydatków. W Urzędzie Gminy nie funkcjonowała kasa.

1) W zakresie przepisów wewnętrznych opisujących przyjęte zasady rachunkowości ustalono, że wymieniona dokumentacja:

- opisywała w języku polskim przyjęte przez jednostkę zasady rachunkowości,
- określała rok obrotowy, którym był rok kalendarzowy,
- opisywała metody wyceny aktywów i pasywów oraz sposób ustalenia wyniku finansowego,
- zawierała wykaz i sposób prowadzenia ksiąg rachunkowych,
- zawierała wykaz i zasady funkcjonowania kont jednostki budżetowej – Urzędu Gminy,
- opisywała system przetwarzania danych – w tym wykaz programów komputerowych finansowo-księgowych z opisem ich funkcjonowania, opis zasad ochrony i metod zabezpieczenia dostępu do danych i systemu przetwarzania danych i systemu przetwarzania danych komputerowych.

Ponadto w Urzędzie Gminy w Gaszowicach obowiązywała od dnia 6 czerwca 2002 r. Instrukcja obiegu i kontroli dokumentów finansowych.

W wyniku analizy zapisów zawartych w zakładowym planie kont stwierdzono, że:

- niekompletnie opracowano zakładowy plan kont dla jednostki Urząd Gminy, w związku z niewprowadzeniem i niedookreśleniem zasad klasyfikacji zdarzeń na koncie 290 – „Odpisy aktualizujące należności”. W wyjaśnieniu złożonym przez p. Ewę Grabowską – Skarbnika

Gminy, czytamy: (...) „Konto 290 - „Odpisy aktualizujące należności” został zamieszczony w opisie dotyczącym zasad funkcjonowania kont, natomiast nie uwzględniono jego w zakładowym planie kont, ponieważ nie dokonywano na ww. koncie żadnych operacji gospodarczych.”:

- opis funkcjonowania konta 201 nie określa sposobu rozszerzenia analitycznego, które pozwoliłoby wyodrębnić z prowadzonej ewidencji zobowiązania wymagalne (opisano w rozdziale – Rozrachunki niniejszego protokołu);

- opis i klasyfikacja operacji na koncie 229 w uregulowaniach wewnętrznych stanowiących załączniki do Zarządzenia Nr 9/2004 Wójta Gminy Gaszowice z dnia 23 marca 2004 r. w sprawie wprowadzenia zakładowego planu kont dla budżetu gminy, Urzędu Gminy i funduszy celowych w Gaszowicach różnił się.

Brak dokładnego opisu klasyfikacji operacji księgowych na poszczególnych kontach utrudnia prowadzenie ewidencji zdarzeń gospodarczych w ujęciu systematycznym. Zgodnie z przepisem art. 10 ust. 1 pkt 3 lit. a ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości, zakładowy plan kont ustala wykaz kont księgi głównej, przyjęte zasady klasyfikacji zdarzeń.

2) W zakresie poprawności prowadzenia ksiąg rachunkowych w latach 2009-2010 kontrola wykazała, że występowały przypadki naruszenia zarówno ogólnych przepisów ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm.), jaki i szczegółowych zasad prowadzenia ewidencji księgowej ustalonej dla jednostek sektora finansów publicznych rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 28 lipca 2006 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych (Dz. U. Nr 142, poz. 1020 z późn. zm.) a także obowiązujących w jednostce uregulowań wewnętrznych, polegające na:

- ujęciu w ewidencji księgowej budżetu (organu) na koncie 134 – „Kredyty bankowe” (konto analityczne 134-4 – „Kredyty bankowe WFOŚ” oraz konto 134-16 – „Kredyty bankowe WFOŚiGW K-ce”) zaciągniętych pożyczek: według umowy nr 208/2009/19/OW/ot/P z dnia 15 września 2009 r. zmiennej aneksem nr 1 z dnia 9 grudnia 2009 r. w WFOŚiGW w Katowicach do kwoty 153.500,00 zł na realizację zadania pn. „Kanalizacja sanitarna w Gaszowicach” oraz według umowy nr 11/2009/19/GW/zw/P z dnia 22 lipca 2009 r. zmiennej aneksem nr 1 z dnia 15 września 2009 r. w WFOŚiGW w Katowicach do kwoty 78.500,00 zł na realizację zadania pn. „Wodociąg w Czernicy ul. Hallera: wymiana azbestowo-cementowej sieci wodociągowej”. Pożyczki były przekazywane jednorazowo na konto budżetu, w ewidencji księgowej pożyczki winny być ujmowane na koncie 260 –

„Zobowiązania finansowe”, zgodnie z postanowieniami ww. rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 lipca 2006 r. Wprowadzony Zarządzeniem Nr 9/2004 Wójta Gminy Gaszowice z dnia 23 marca 2004 r. zakładowy plan kont dla budżetu gminy, Urzędu Gminy i funduszy celowych w Gaszowicach wraz z wprowadzanymi zmianami w okresie od 25 sierpnia 2005 r. do 6 maja 2010 r., nie przewidywał konta 260 - „Zobowiązania finansowe”, natomiast w opisie konta 134 – „Kredyty bankowe” wskazano, iż ma umożliwiać rozliczenie poszczególnych kredytów. W związku z powyższym zwrócono się o wyjaśnienie do p. Ewy Grabowskiej - Skarbnika Gminy. W odpowiedzi czytamy, że (...) „W zakładowym planie kont budżetu (organu) konto 260 – „Zobowiązania finansowe” dotyczące ewidencji zaciągniętych pożyczek nie zostało wprowadzone. Kolejnym zarządzeniem Wójta Gminy zakładowy plan kont zostanie uzupełniony o ww. zapis. (...) Z braku wprowadzenia ww konta 260 - „Zobowiązania finansowe” do zakładowego planu kont ewidencja była prowadzona na koncie 134. Nie wprowadzenie ww zmiany nie skutkuje na wielkość wykazywane w sprawozdawczości (ujmuje się zbiorczo kredyty i pożyczki).” (...)

- zaniechaniu prowadzenia pozabilansowej ewidencji zobowiązań warunkowych związanych z zaciągniętymi kredytami, których zabezpieczeniem dla banku jest weksel in blanco oraz deklaracja wystawcy weksła in blanco. Zgodnie z art. 3 ust. 1 pkt 28 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości, deklaracja wekslowa (własny weksel in blanco) może być zobowiązaniem warunkowym charakteryzującym się największym stopniem niepewności co do kwoty i terminu wymagalności. Zobowiązania warunkowe oznaczają obowiązek wykonania świadczeń, których powstanie jest uzależnione od zaistnienia określonych zdarzeń. Weksel własny in blanco ujmuje się jednostronnie na koncie pozabilansowym: Ma konto „Zobowiązania warunkowe”. W przypadku niewywiązania się z umowy, gdy wierzyciel użyje weksła jako podstawy do roszczenia zapłaty, dokonuje się w księgach rachunkowych stosownych zapisów w ewidencji bilansowej. Powyższe ustalono w związku z umową kredytową nr BKI-PLN-CBKGI-06-00062 z dnia 1 grudnia 2006 r. o udzielenie kredytu inwestycyjnego w kwocie 4.500.000,00 zł na zadanie „Budowa kanalizacji sanitarnej w ramach programu ISPA”. W związku z powyższym zwrócono się o wyjaśnienie do p. Ewy Grabowskiej - Skarbnika Gminy. W odpowiedzi czytamy, że (...) „Pozabilansowa ewidencja zobowiązań warunkowych nie jest prowadzona w związku z tym zakładowy plan kont zostanie uzupełniony o konto pozwalające ujmować operacje gospodarcze związane z zaciągnięciem kredytu, którego zabezpieczeniem jest weksel in blanco oraz deklaracja wystawcy weksła in blanco.” (...).

- wykazaniu salda po stronie Wn w kwocie 8.274.664,45 zł na koncie 980 – „Plan finansowy wydatków budżetowych”, w przedłożonym kontrolującym wydruku zestawienia obrotów i sald kont pozabilansowych według stanu na 31 grudnia 2009 r. Stosownie do zasad funkcjonowania konta 980 określonych w załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 lipca 2006 r. oraz w uregulowaniach wewnętrznych Zarządzeniem Nr 92 Wójta Gminy z dnia 18 września 2006 r., konto to nie wykazuje na koniec roku salda. W związku z powyższym zwrócono się o wyjaśnienie do p. Ewy Grabowskiej - Skarbnika Gminy. W odpowiedzi czytamy, że (...) „Przyczyną powstania na dzień 31 grudnia 2009 r. salda po stronie Wn w kwocie 8.274.654,45 zł na koncie pozabilansowym 980 – „Plan finansowy wydatków budżetowych” jest nie dokonanie przebiegowania jednakże brak przeprowadzenia tej operacji nie powoduje zmian w składanej sprawozdawczości.”

Ponadto ustalono, że pomimo istnienia salda po stronie Wn na koncie 980 według stanu na dzień 31 grudnia 2009 r. (bilans zamknięcia), to saldo po stronie Wn i Ma na koncie 980 według stanu na dzień 1 stycznia 2010 r. wynosiło O (bilans otwarcia).

- zaniechaniu bieżącego prowadzenia zapisów w okresie od 1 stycznia do 30 września 2010 r. w pozabilansowej ewidencji księgowej na koncie 991 – „Rozrachunki z inkasentami z tytułu pobierania przez nich podatków podlegających przypisaniu na kontach podatników”, otwieranego na podstawie dokumentu z którego wynika powierzenie funkcji inkasenta. Natomiast ewidencjonowanie kwot należnych do pobrania i pobranych przez inkasentów na koncie 991, należy wprowadzać w postaci zapisu, zgodnie z art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości. W związku z powyższym zwrócono się o wyjaśnienie do Kierownika Referatu Finansowo - Budżetowego. W odpowiedzi czytamy, że (...) „W pozabilansowej ewidencji księgowej na koncie 991 – „Rozrachunki z inkasentami z tytułu pobierania przez nich podatków podlegających przypisaniu na kontach podatników” w roku 2009 zapisy były prowadzone zgodnie z art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości. Jednak po odbyciu szkolenia przez pracownika księgowości podatkowej i uzyskanej tam interpretacji prawnej (firma TAX-PRESS) zaniechano bieżącego prowadzenia zapisów na tym koncie. Zapisy dokonane zostaną na koniec roku budżetowego.” (...).

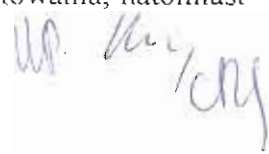
- ujęciu w ewidencji księgowej jednostki Urząd Gminy po stronie Wn na koncie 140 – „Krótkoterminowe papiery wartościowe i inne środki pieniężne” oraz po stronie Ma na koncie 240 - „Pozostałe rozrachunki” kwoty 45.300,20 zł, wynikającej z przedłożonych przez oferentów oraz wykonawców umów gwarancji ubezpieczeniowych wystawianych przez firmy ubezpieczeniowe, będące wadiumi lub zabezpieczeniami należytego wykonania umowy. Gwarancje ubezpieczeniowe będące wadiumi lub zabezpieczeniami należytego wykonania

umowy, nie stanowią innych środków pieniężnych i zobowiązań w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 12 i 20 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości, w związku z czym nie powinny być ujmowane w ewidencji bilansowej. Powyższe księgowanie było niezgodne z zasadami funkcjonowania tych kont bowiem gwarancja ubezpieczeniowa (do momentu jej zrealizowania) nie jest papierem wartościowym w związku z powyższym winna być zaewidencjonowana w ewidencji pomocniczej Urzędu Gminy. Z ustnych wyjaśnień Skarbnika oraz Kierownika Referatu Księgowości wynika, że taka ewidencja pomocnicza nie została założona. W efekcie powyższego kwota 45.300,20 zł została wykazana w sporządzonym na dzień 31 grudnia 2009 r. bilansie jednostki budżetowej Urząd Gminy Gaszowice. po stronie aktywów w poz. III.1.3 inne środki pieniężne oraz po stronie pasywów w poz. D.1.5 pozostałe zobowiązania, co naruszyło zasadę jasnego i rzetelnego obrazu sytuacji majątkowej i finansowej, określoną w art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości. W związku z powyższym o wyjaśnienie podstaw takiego sposobu księgowani zwrócono się do Kierownika Referatu Finansowo-Budżetowego Urzędu Gminy odpowiedzialnego za prawidłowe dekretowanie dokumentów finansowo-księgowych podlegających księgowaniu. W odpowiedzi czytamy, że (...) „Księgowanie gwarancji należytego wykonania umowy na kontach 140 i 240 wynika z interpretacji zapisanej w zakładowym planie kont.”

Opis kont 140 i 240 zawarty w załączniku do Zarządzenia Nr 9/2004 Wójta Gminy Gaszowice z dnia 23 marca 2004 w sprawie wprowadzenia zakładowego planu kont dla budżetu gminy, Urzędu Gminy i funduszy celowych w Gaszowicach, nie wskazuje na takie uregulowania.

Bilans jednostki Urząd Gminy za 2009 r. podpisali: p. Ewa Grabowska – Skarbnik Gminy i p. Andrzej Kowalczyk – Wójt Gminy.

- zabezpieczeniu prowadzenia zapisów w ewidencji księgowej jednostki Urząd Gminy na koncie 225 – „Rozrachunki z budżetami” zobowiązań podatkowych własnych i wynikających z funkcji płatnika potrąceń na podatek dochodowy od osób fizycznych. Rozliczenia z tytułu pobranych od pracowników zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych w jednostce prowadzone były na koncie 229 – „Pozostałe rozrachunki publicznoprawne”. Powyższe pozostawało w sprzeczności z zasadami funkcjonowania konta 225 i 229 określonymi w załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 lipca 2006 r. Opis kont 225 i 229 zawarty w załączniku do Zarządzenia Nr 9/2004 Wójta Gminy Gaszowice z dnia 23 marca 2004 w sprawie wprowadzenia zakładowego planu kont dla budżetu gminy, Urzędu Gminy i funduszy celowych w Gaszowicach, nie wskazuje na takie uregulowania, natomiast

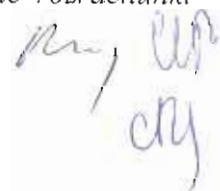

w załączniku nr 2 do ww. zarządzenia przy koncie 229 zapisano w uwagach „ZUS, Fundusz Pracy, podatek dochodowy od osób fizycznych itp.”. W związku z powyższym kwota 29.125,00 zł została wykazana w sporządzonym na dzień 31 grudnia 2009 r. bilansie jednostki budżetowej Urząd Gminy, po stronie pasywów w poz.D.1.3 zobowiązania z tytułu ubezpieczeń społecznych, zamiast w poz. D.1.2 zobowiązania wobec budżetów, co naruszało zasadę ujmowania w księgach oraz wykazywania w sprawozdaniach finansowych zdarzeń zgodnie z ich treścią ekonomiczną, określoną w art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości. W wyjaśnieniach złożonych przez p. Ewę Grabowską – Skarbnika Gminy i Kierownika Referatu Finansowo - Budżetowego, czytamy (...) „Przyczyną ujęcia podatku dochodowego od osób fizycznych w bilansie jednostki Urzędu Gminy po stronie zobowiązań z tytułu ubezpieczeń społecznych jest pomyłką pisemną przy dokonywaniu wpisu do druku bilansu wzięto pod uwagę konto 229 - „Pozostałe rozrachunki publicznoprawne” jako wszystkie zobowiązania ogółem zapisane na ww. koncie. W sumach bilansowych nie powoduje to zmiany rachunkowej.”

- ujęciu w ewidencji księgowej na ostatni dzień roku 2009: na koncie 231 – 76.509,81 zł wynagrodzenia netto, na koncie 229 – 15.053,97 zł składki na ubezpieczenia społeczne pracownika, na koncie 229 – 8.527,44 zł składki na ubezpieczenia zdrowotne, na koncie 229 – 9.712,00 zł zaliczkę na podatek dochodowy od osób fizycznych, zgodnie z dekreacją dowodu PK/1441 i PK/1440 z dnia 31 grudnia 2008 r. dotyczącego naliczenia dodatkowego wynagrodzenia rocznego za 2009 r. pracowników Urzędu (dz. 750, rozdz. 75023 i dz. 750, rozdz. 75011). Zobowiązanie wobec pracowników z tytułu należnego im dodatkowego wynagrodzenia rocznego – winno być zaksięgowane w wysokości brutto naliczonego dodatkowego wynagrodzenia rocznego na koncie Ma 231 – „Rozrachunki z tytułu wynagrodzeń” oraz Wn 400 – „Koszty według rodzajów”. W ww. latach prawidłowo ujęto w ewidencji księgowej na koncie 229, naliczone składki na ubezpieczenie społeczne w części pracodawca oraz składki na Fundusz Pracy. Wykazanie na koniec 2009 r. na koncie 229 zobowiązania Urzędu Gminy Gaszowice wobec Urzędu Skarbowego z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych, naliczonego od dodatkowego wynagrodzenia rocznego – wypłacanego na podstawie ustawy z dnia 12 grudnia 1997 r. o dodatkowym wynagrodzeniu rocznym pracowników sfery budżetowej (Dz. U. Nr 160, poz.180 z późn. zm.) 2009 r., które będzie wypłacone w roku następnym, było działaniem sprzecznym z art. 38 ust. 1 w związku z art. 31 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2000 r. Nr 14, poz. 176 z późn. zm.). Z cytowanych przepisów wynika, że zakłady pracy jako płatnicy, są obowiązane obliczyć i pobrać w ciągu roku zaliczki na podatek dochodowy

od osób, które uzyskują od tych zakładów przychody, m.in. ze stosunku pracy, następnie przekazać do Urzędu Skarbowego kwoty pobranych zaliczek w terminie do dnia 20 miesiąca następującego po miesiącu, w którym pobrano zaliczki. Zatem zobowiązanie wobec Urzędu Skarbowego powstaje w momencie dokonania wypłaty wynagrodzenia, czyli w następnym roku. Wykazanie na koniec 2009 r. jako zobowiązanie Urzędu Gminy Gaszowice wobec Zakładu Ubezpieczeń Społecznych na koncie 229 - „Pozostałe rozrachunki publicznoprawne” kwot z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne obciążające pracownika, naliczone od dodatkowego wynagrodzenia rocznego za 2009 r. wypłacanego w roku następnym, było działaniem sprzecznym z art. 87 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2008 r. Nr 161, poz. 1027 z późn. zm.) oraz z art. 46 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 205, poz. 1585 z późn. zm.). Na podstawie powyższych przepisów płatnik składek jest zobowiązany obliczać, potrącać z dochodów ubezpieczonych, rozliczać oraz opłacać należne składki za każdy miesiąc kalendarzowy, zatem zobowiązanie wobec ZUS z tytułu składek na ubezpieczenie emerytalne, rentowe, chorobowe i zdrowotne (finansowane z wynagrodzeń pracowników) powstaje w momencie dokonania wypłaty tych wynagrodzeń.

Ustalono, że w sporządzonym rocznym sprawozdaniu budżetowym Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych j.s.t. za 2009 r., w kolumnie „zobowiązania ogółem” wykazano uznane zobowiązania, niezapłacone do końca okresu sprawozdawczego w § 4040 – „dodatkowe wynagrodzenie roczne” jako kwotę brutto naliczonego wynagrodzenia, w § 4110 – „składki na ubezpieczenia społeczne” jako kwotę naliczonych składek społecznych od pracodawcy, w § 4120 – „składki na Fundusz Pracy” jako kwotę naliczonych składek na Fundusz Pracy. Zwrócono się o pisemne wyjaśnienie do Kierownika Referatu Finansowo-Budżetowego Urzędu Gminy, do którego w myśl zakresu obowiązków należało: prowadzenie księgowości syntetycznej i analitycznej wydatków, dekretowanie dowodów księgowych. Wyjaśnienia udzieliła również p. Ewa Grabowska – Skarbnik Gminy. W odpowiedzi czytamy, że (...) „Przyczyną wykazywania zobowiązań na 31 grudnia 2009 roku wobec Urzędu Skarbowego oraz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych naliczonych od dodatkowego wynagrodzenia rocznego za rok 2009 obciążających pracownika było łącznie księgowanie z zobowiązaniami z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych oraz składkami na ubezpieczenie społeczne dotyczące płatnika na koncie 229 – “Pozostałe rozrachunki publicznoprawne”. (...) “Przyczyną ujmowania na koncie 229 - “Pozostałe rozrachunki

publicznoprawne” zaliczek na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych jest prowadzenie księgowości zgodnie z przyjętym zapisem w Zakładowym planie Kont.” (...).

- zaniechaniu ujęcia w ewidencji księgowej na koncie 229 – „Pozostałe rozrachunki publicznoprawne” rozliczeń z tytułu obowiązujących składek na PFRON w latach 2009 - 2010, czym naruszono § 1 ust. 3 oraz § 3 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 lipca 2006 r. w sprawie szczegółowych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetu jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych. Zapisy w urządzeniach księgowych wskazywały, że sporządzone deklaracje ewidencjonowano w dniu zapłaty w następujący sposób: (Wn) na koncie 400 - koszty według rodzaju oraz (Ma) na koncie 130 - według klasyfikacji budżetowej. Analiza zapisów księgowych wykazała, że koszt naliczonych składek na PFRON nie był ewidencjonowany w urządzeniach księgowych w miesiącu za który je naliczono, niezgodnie z przepisami art. 20 ust. 1 ww. ustawy o rachunkowości. W księgach rachunkowych w miesiącu styczniu roku 2009 r. ujęto koszty z tytułu składki na PFRON za miesiąc grudzień 2008 r. w kwocie 2.063,00 zł, natomiast w księgach rachunkowych w miesiącu styczniu roku 2010 r. ujęto koszty z tytułu składki na PFRON za miesiąc grudzień 2009 r. w kwocie 2.183,00 zł, niezgodnie z przepisami art. 6 ww. ustawy o rachunkowości. Tak przyjęty sposób ewidencji spowodował, że powyższych zobowiązań z miesiąca grudnia 2008 r. i 2009 r. nie wykazano jako zobowiązania niewymagalne w sprawozdawczości budżetowej w dz. 750, rozdz. 75023, § 4140 (sprawozdanie Rb-28S) i sprawozdawczości finansowej (bilansie jednostki). Powyższe naruszało przepisy art. 24 ust. 5 pkt 1 ww. ustawy o rachunkowości, zgodnie z którym księgi rachunkowe uznaje się za prowadzone bieżąco, jeżeli pochodzące z nich informacje umożliwiają sporządzenie w terminie obowiązujących jednostkę sprawozdań finansowych i innych sprawozdań. W wyjaśnieniach złożonych przez p. Ewę Grabowską – Skarbnika Gminy, czytamy: (...) „że zgodnie z zakładowym planem kont na koncie 229 nie widnieje zapis o ujmowaniu comiesięcznych wpłat na PFRON co powoduje w konsekwencji nie wykazywanie z tego tytułu zobowiązań w rocznych i kwartalnych sprawozdaniach, a także nie ujmowaniu wpłat w kosztach okresu których one dotyczą. Na tej podstawie wpłaty są księgowane bezpośrednio w koszty. W związku z tym uzupełni się zapisy w zakładowym planie kont, które pozwolą prawidłowo i zgodnie z ewidencją sporządzić sprawozdanie RB-28S.”

Po analizie deklaracji DEK-1-A za miesiące: styczeń 2009 r. – wrzesień 2010 r. oraz przelewów kwot wpłat wynikających z tych deklaracji ustalono, że wpłaty na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych za marzec 2009 r. dokonane zostały

w terminie późniejszym niż do 20 dnia następnego miesiąca, co naruszało art. 49 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2008 r. Nr 14, poz. 92 z późn. zm.). Łączna kwota wpłat na PFRON dokonanych po terminie wyniosła 2.152,00 zł. Opóźnienie wyniosło 7 dni. Za przygotowanie informacji i deklaracji w sprawie stanu zatrudnienia osób niepełnosprawnych dla PFRON, zgodnie z ustawą o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych odpowiadała Kierownik Referatu Finansowo-Budżetowego, bezpośrednio podległa Skarbnikowi Gminy. W wyjaśnieniu czytamy, że: (...) „Dokonanie wpłaty na PFRON za miesiąc marzec 2009 r. nastąpiło w terminie późniejszym niż do 20 dnia następnego miesiąca tj. 27 kwietnia 2009 roku z powodu przeoczenia terminu złożenia deklaracji i zapłaty. Za nieterminowe uiszczenie wpłaty nie zostały zapłacone odsetki. (...)”.

- ewidencjonowaniu na koncie 229 - „Pozostałe rozrachunki publicznoprawne” operacji gospodarczych dotyczących potrąceń z wynagrodzenia za pracę środków na: spłatę pożyczek mieszkaniowych z ZFŚS i składek na ubezpieczenie PZU oraz na spłatę rat z tytułu pożyczek w PKZP. Natomiast zgodnie z opisem funkcjonowania konta 229 ww. rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 lipca 2006 r., służy ono do ewidencji innych niż z budżetami rozrachunków publicznoprawnych, a w szczególności z tytułu ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych. Operacje ww. opisane winny być ujmowane na koncie 240 – „Pozostałe rozrachunki”, które służy do ewidencji krajowych i zagranicznych należności i roszczeń oraz zobowiązań nieobjętych ewidencją na kontach 201-234.
- ewidencjonowaniu na koncie 231 – „Rozrachunki z tytułu wynagrodzeń” operacji gospodarczych dotyczących naliczania i wypłaty comiesięcznych diet radnych. Powyższe było niezgodne z postanowieniami Zarządzenia Nr 9/2004 Wójta Gminy Gaszowice z dnia 23 marca 2004 w sprawie wprowadzenia zakładowego planu kont dla budżetu gminy, Urzędu Gminy i funduszy celowych w Gaszowicach oraz rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 lipca 2006 r.
- braku przeniesienia salda konta 860 – „Straty i zyski nadzwyczajne oraz wynik finansowy” w roku następnym pod datą przyjęcia sprawozdania finansowego na konto 800 – „Fundusz jednostki”. Przeksięgowania wyniku finansowego za 2008 r. dokonano dopiero pod datą 31 grudnia 2009 r., natomiast do dnia 30 września 2010 r. nie dokonano przeksięgowania wyniku finansowego za 2009 r. Zgodnie z wewnętrznymi uregulowaniami w Zarządzeniu Nr 9/2004 Wójta Gminy Gaszowice z dnia 23 marca 2004 r. w sprawie wprowadzenia zakładowego planu kont dla budżetu gminy, Urzędu Gminy i funduszy celowych w Gaszowicach oraz rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 28 lipca 2006 r., saldo konta

42

Handwritten signature and initials.

860 wyraża na koniec roku obrotowego wynik finansowy jednostki, a saldo przenoszone jest w roku następnym pod datą przyjęcia sprawozdania finansowego. W wyjaśnieniu złożonym przez p. Ewę Grabowską – Skarbnika Gminy czytamy: (...) „Brak przeksięgowania wyniku finansowego za 2008 oraz za 2009 w terminach wynikających z uregulowań wewnętrznych nie spowodowało zmian w bilansie”. (...).

- niezgodności pomiędzy saldami wykazywanymi na dzień 31 grudnia 2009 r. jako bilans zamknięcia a saldami na dzień 1 stycznia 2010 r. jako bilans otwarcia.

W zestawieniu obrotów i sald kont księgi głównej wg stanu na dzień 31 grudnia 2009 r. wykazano saldo Wn konta 221 – 1 – „Należności z tytułu dochodów budżetowych – podatek od nieruchomości osób fizycznych” kwotę 104.335,66 zł, która stanowi persaldo kwot należności i zobowiązań ujętych na ww. koncie. Według księgowej ewidencji analitycznej prowadzonej do konta 221-1 salda należności i zobowiązań wyniosły odpowiednio: po stronie Wn – 104.754,86 zł i po stronie Ma – 419,20 zł. Natomiast w zestawieniu obrotów i sald kont księgi głównej wg stanu na dzień 1 stycznia 2010 r. wykazano na koncie 221-1 po stronie Wn saldo 104.754,86 zł i po stronie Ma saldo 419,20 zł.

W zestawieniu obrotów i sald kont księgi głównej wg stanu na dzień 31 grudnia 2009 r. wykazano saldo Wn konta 221 – 2 – „Należności z tytułu dochodów budżetowych – podatek rolny od osób fizycznych” kwotę 23.474,88 zł, która stanowi persaldo kwot należności i zobowiązań ujętych na ww. koncie. Według księgowej ewidencji analitycznej prowadzonej do konta 221-2 salda należności i zobowiązań wyniosły odpowiednio: po stronie Wn – 24.057,85 zł i po stronie Ma – 582,97 zł. Natomiast w zestawieniu obrotów i sald kont księgi głównej wg stanu na dzień 1 stycznia 2010 r. wykazano na koncie 221-2 po stronie Wn saldo 24.057,85 zł i po stronie Ma saldo 582,97 zł.

W zestawieniu obrotów i sald kont księgi głównej wg stanu na dzień 31 grudnia 2009 r. wykazano saldo Wn konta 221 – 3 – „Należności z tytułu dochodów budżetowych – podatek leśny od osób fizycznych” kwotę 39,90 zł, która stanowi persaldo kwot należności i zobowiązań ujętych na ww. koncie. Według księgowej ewidencji analitycznej prowadzonej do konta 221-3 salda należności i zobowiązań wyniosły odpowiednio: po stronie Wn – 45,00 zł i po stronie Ma – 5,10 zł. Natomiast w zestawieniu obrotów i sald kont księgi głównej wg stanu na dzień 1 stycznia 2010 r. wykazano na koncie 221-3 po stronie Wn saldo 45,00 zł i po stronie Ma saldo 5,10 zł.

W zestawieniu obrotów i sald kont księgi głównej wg stanu na dzień 31 grudnia 2009 r. wykazano saldo Wn konta 224 – 17 – „Rozliczenia udział. dot. budż. udział US” kwotę 54.185,65 zł, która stanowi persaldo kwot należności i zobowiązań ujętych na ww. koncie.

Natomiast w zestawieniu obrotów i sald kont księgi głównej wg stanu na dzień 1 stycznia 2010 r. wykazano na koncie 224-17 po stronie Wn saldo 54.822,26 zł i po stronie Ma saldo 636,61 zł.

Wykazywanie w zestawieniu obrotów i sald, sald stanowiących persaldo jest niezgodne z zasadami określonymi przepisem art. 18 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości, gdzie między innymi wskazano, że zestawienie obrotów i sald powinno zawierać salda kont otwarcia ksiąg rachunkowych oraz salda kont na koniec okresu sprawozdawczego. W związku z powyższym wyjaśnienie złożyła p. Ewa Grabowska – Skarbnik Gminy, w którym czytamy: (...) „Przyczyną wystąpienia niezgodności pomiędzy saldami na dzień 31 grudnia 2009 r., a 1 stycznia 2010 r. dotyczące kont 221-1, 221-2 oraz 224-17 jest brak funkcji w programie księgowym, która by pozwalała na dokonanie bilansu zamknięcia na dzień 31.12.2009 rok z podziałem na stronę Wn i Ma (program wylicza saldo automatycznie na ww. kontach). Bilans otwarcia na rok 01.01.2010 został wprowadzony ręcznie na ww. konta już z uwzględnieniem strony Wn i Ma. Przyczyną rozbieżności, a tym samym różnic, które wynikają na wskazanych kontach są to kwoty, dotyczące nadpłat z tytułu:

- podatku od nieruchomości 419,20
- podatku rolnego 582,97
- podatku leśnego 5,10
- podatku od czynności cywilnoprawnych 590,10
- podatku dochodowego od osób prawnych 46,51

Powyższe kwoty nadpłat (różnic na wskazanych kontach) wynikają z prowadzenia ewidencji księgowości podatkowej.”

- wprowadzaniu do ewidencji księgowej wpłat z tytułu 2% odpisu od wpływów z podatku rolnego na rzecz Śląskiej Izby Rolniczej w dniu dokonywania wpłaty, co skutkowało nie wykazaniem na 31 grudnia 2008 r. zobowiązań wymagalnych w wysokości 54,43 zł (wpłata w dniu 3 marca 2010 r. – poz. 1772/1) oraz na 31 grudnia 2009 r. zobowiązań wymagalnych w wysokości 805,44 zł (wpłata w dniu 18 stycznia 2010 r. – poz. 106/1). Stosownie do art. 6 ust. 1 oraz art. 24 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości, w księgach rachunkowych jednostki należy ująć wszystkie osiągnięte, przypadające na jej rzecz przychody i obciążające ją koszty związane z tymi przychodami dotyczące danego roku obrotowego, niezależnie od terminu ich zapłaty. Księgi rachunkowe uznaje się za rzetelne, jeżeli dokonane w nich zapisy odzwierciedlają stan rzeczywisty. Podobnie nie wykazano na 30 czerwca 2009 r. zobowiązań wymagalnych w kwocie 815,75 zł i na 30 czerwca 2010 r. w kwocie 1.602,92 zł. Wymagalność zobowiązań powstała w myśl

art. 35 ust. 2 ustawy z dnia 14 grudnia 1995 r. o izbach rolniczych (Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 927 z późn. zm.), ponieważ termin odprowadzania odpisu w wysokości 2% od uzyskanych wpływów z tytułu podatku rolnego na rachunki bankowe właściwych izb, wynosi 21 dni od dnia w którym upływa termin płatności danej raty podatku rolnego. Zgodnie z treścią art. 6 a ust. 6 i 8 pkt 3 ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz. U. z 2006 r. Nr 136, poz. 969 z późn. zm.) podatek rolny jest płatny w ratach proporcjonalnych do czasu trwania obowiązku podatkowego w terminach do dnia 15 marca, 15 maja, 15 września i 15 listopada roku podatkowego.

W 2009 r. odprowadzenia odpisu od uzyskanych wpływów z tytułu podatku rolnego za I ratę dokonano dopiero w dniu 12 maja 2009 r. (poz. 2508/1) w kwocie 1.779,41 zł, czyli opóźnienie wpłat wynosiło 36 dni. Odprowadzenia odpisu od uzyskanych wpływów z tytułu podatku rolnego za II ratę dokonano dopiero w dniu 15 lipca 2009 r. (poz. 3984/1) w kwocie 815,75 zł, czyli opóźnienie wpłat wynosiło 40 dni. Odprowadzenia odpisu od uzyskanych wpływów z tytułu podatku rolnego za III ratę dokonano dopiero w dniu 30 listopada 2009 r. (poz. 6806/1) w kwocie 784,16 zł, czyli opóźnienie wpłat wynosiło 55 dni. W miesiącu grudniu nie dokonano odprowadzenia odpisu z tytułu IV raty podatku rolnego. Zapłacono z 43 dniowym opóźnieniem. W 2010 r. odprowadzenia odpisu od uzyskanych wpływów z tytułu podatku rolnego za I i II ratę dokonano dopiero w dniu 22 lipca w kwocie 1.602,92 zł. Zapłacono z 43 dniowym opóźnieniem.

Wynikiem powyższego było też niewykazanie zobowiązań wymagalnych w sprawozdaniu Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych j.s.t. (dz. 010 – Rolnictwo i łowiectwo, rozdz.01030 – Izby rolnicze, § 2850 – wpłaty gmin na rzecz izb rolniczych w wysokości 2% uzyskanych wpływów z podatku rolnego) i Rb-Z – o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz gwarancji i poręczeń (poz. E4.2 pozostałe) na dzień 30 czerwca i 31 grudnia 2009 r. i na dzień 30 czerwca 2010 r.

W związku z powyższym zwrócono się o wyjaśnienie do p. Ewy Grabowskiej – Skarbnika Gminy oraz wskazanie pracowników do obowiązków których należało naliczanie, przekazywanie odpisu od wpływów z tytułu podatku rolnego na rzecz Śląskiej Izby Rolniczej. W odpowiedzi Skarbnik Gminy wyjaśnił – (...) „Przyczyną nieterminowego przekazywania w latach 2009-2010 odpisów z tytułu wpływów z podatku rolnego na rzecz Śląskiej Izby Rolniczej było przeoczenie terminu wynikającego z ustawy o Izbach Rolniczych. (...) Z tytułu nieterminowego przekazywania składek na rzecz Izby Rolniczej nie były odprowadzane odsetki. Ponadto należy nadmienić, że Izba Rolnicza nie dochodziła ani drogą pisemną, ani też telefoniczną należnych jej z ww. tytułu odsetek. (...) Odsetki należne za rok

2009 wynosiły 52,10 zł zaś za rok 2010 – 39,10 zł. (...) Zobowiązań wymagalnych z tytułu składek należnych Izbie Rolniczej nie wykazano w sprawozdaniach Rb-28S i Rb-Z na koniec roku 2008, 2009 oraz na dzień 30 czerwca 2010 roku ponieważ przekazywanych dotacji nie ewidencjonowano jako zobowiązania. Ponadto brak uregulowań pisemnych ww. zakresie. W zakresie czynności nie została przypisana pozycja dotycząca naliczania i przestrzegania terminów w zakresie wpływów z podatku rolnego na rzecz Izby Rolniczej u żadnego pracownika z referatu finansowego, ani z referatu podatkowego. Odpowiedzialność za ww. zakres czynności zostanie uregulowany w najbliższym czasie w sposób pisemny."

- ujęciu w ewidencji jednostki księgowania jako zmniejszenie wydatków i kosztów tytułem refundacji wydatków poniesionych w tym samym roku budżetowym oraz wydatków dokonanych w poprzednim roku budżetowym, pomimo braku stosownych uregulowań podjętych przez organ stanowiący. Uregulowania zawarte w postanowieniach § 19 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 29 czerwca 2006 r. w sprawie gospodarki finansowej jednostek budżetowych, zakładów budżetowych i gospodarstw pomocniczych oraz trybu postępowania przy przekształcaniu w inną formę organizacyjno-prawną (Dz. U. Nr 116, poz. 783 z późn. zm.), dotyczą tylko państwowych jednostek budżetowych. W dniu 15 stycznia 2010 r. wpłynęła do Urzędu Gminy Decyzja nr 5 z dnia 13 stycznia 2010 r. z Powiatowego Urzędu Pracy w Rybniku, przyznająca środki Funduszu Pracy w kwocie 652,80 zł na refundację świadczeń wypłaconych osobom wykonującym prace społeczno użyteczne, które zostały wypłacone w dniu 5 stycznia 2010 r. Wskazano dekretacje ujęcia w księgach organu i jednostki: zapis czerwony strona Wn 902-1 i zapis czerwony strona Ma strona 133-1i równoległy zapis czerwony strona Wn konta 400 i zapis czerwony strona Ma konta 130-2. W dniu 27 stycznia 2010 r. wpłynęła do Urzędu Gminy Decyzja nr 4 z dnia 22 stycznia 2010 r. z Powiatowego Urzędu Pracy w Rybniku, przyznająca środki Funduszu Pracy w kwocie 633,55 zł na refundację poniesionych kosztów wynagrodzenia i składki ZUS za okres od 1 grudnia 2009 r. do 31 grudnia 2009 r. Wskazano dekretacje ujęcia w księgach organu i jednostki: zapis czerwony strona Wn 902-1 i zapis czerwony strona Ma strona 133-1 i równoległy zapis czerwony strona Wn konta 400 i zapis czerwony strona Ma konta 130-2.

W związku z powyższym wyjaśnienie złożył Kierownik Referatu Finansowo-Budżetowego, w którym czytamy: (...) „Decyzją z dnia 22 stycznia 2010 r. Urząd Gminy w Gaszowicach otrzymał refundację poniesionych kosztów i wydatków związanych z zatrudnieniem pracownika na podstawie prac interwencyjnych. Zapis czerwony zastosowano w związku z interpretacją § 4 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 lipca 2006 r. (...), z którego wynika, że wpływy z tytułu zwrotu wydatków danego roku budżetowego

winny być korygowane przy zastosowaniu tzw. Zapisu technicznego (minusowego). Nie zwrócono uwagi na datę refundacji, która dotyczyła wynagrodzenia za miesiąc grudzień roku poprzedniego. Uregulowania wewnętrzne w jednostce Urząd Gminy nie definiują zasady pomniejszania w ciągu roku budżetowego kosztów i wydatków. W tej kwestii zastosowanie ma wspomniany § 4 rozporządzenia”.

Ponadto w trakcie kontroli ustalono, że w latach 2006-2010 nie dotrzymano terminów i wysokości odprowadzania na rachunek bankowy Zakładowego Funduszu Świadczeń z tytułu naliczonego odpisu, czym naruszono przepisy art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych (Dz. U. z 1996 r. Nr 70, poz. 335 z późn. zm.). Zgodnie z przepisami, równowartość dokonanych odpisów i zwiększeń stanowiących fundusz na dany rok kalendarzowy, pracodawca winien przekazać na rachunek bankowy w terminie do dnia 30 września tego roku, z tym że do dnia 31 maja tego roku przekazuje kwotę stanowiącą co najmniej 75 % równowartości odpisów. Stwierdzono, że:

- planowany na rok 2006 odpis według układu wykonawczego wynosił 30.000,00 zł zaś środki przekazano: 19 maja 2006 r. - 7.212,83 zł oraz 31 maja 2006 r. - 10.944,06 zł tj. w łącznej wysokości 60,52 % odpisu, natomiast 75 % odpisu stanowiła kwota 22.500,00 zł. Następnie 26 września 2006 r. - 10.944,06 zł, tj. w łącznej wysokości 97 % odpisu. Dopiero po weryfikacji odpisu i zmianie planu Zarządzeniem Nr 138/06 Wójta Gminy do wysokości 29.101,00 zł na dzień 31 grudnia 2006 r. przekazane było 100 % planowanego odpisu.
- planowany na rok 2007 odpis według Zarządzenia Nr 4/07 Wójta Gminy wynosił 35.000,00 zł zaś środki przekazano: 9 maja 2007 r. - 18.040,68 zł tj. w wysokości 51,54 % odpisu, natomiast 75 % odpisu stanowiła kwota 26.250,00 zł. Następnie 28 września 2007 r. - 6.237,66 zł, tj. w łącznej wysokości 69,36 % odpisu. Dopiero po weryfikacji odpisu i zmianie planu Zarządzeniami Nr: 85/07, 89/07, 90/07 Wójta Gminy do wysokości 24.379,00 zł na dzień 31 grudnia 2007 r. przekazane było 99,58 % planowanego odpisu.
- planowany na rok 2008 odpis według Zarządzenia Nr 3/08 Wójta Gminy wynosił 35.000,00 zł zaś środki przekazano: 14 maja 2008 r. - 20.058,75 zł tj. w wysokości 57,31 % odpisu, natomiast 75 % odpisu stanowiła kwota 26.250,00 zł. Następnie 17 września 2008 r. - 6.686,25 zł, tj. w łącznej wysokości 81,53 % odpisu, po uwzględnieniu zmiany planu o kwotę 2.200,000 zł - Zarządzeniem Nr 63/08 Wójta Gminy. Dopiero po weryfikacji odpisu i zmianie planu Zarządzeniem Nr 68/08 Wójta Gminy do wysokości 26.800,00 zł na dzień 31 grudnia 2008 r. przekazane było 99,79 % planowanego odpisu.

- planowany na rok 2009 odpis według Zarządzenia Nr 4/09 Wójta Gminy wynosił 40.000,00 zł, a uwzględniając zmianę Zarządzeniem Nr 22/09 planowany odpis wynosił 39.000,00 zł zaś środki przekazano: 11 marca 2009 r. - 20.695,90 zł tj. w wysokości 53,06 % odpisu, natomiast 75 % odpisu stanowiła kwota 29.250,00 zł. Następnie 30 września 2009 r. - 6.898,63 zł, tj. w łącznej wysokości 70,75 % odpisu. W dniu 20 listopada 2009 r. - 2.616,68 zł. Dopiero po weryfikacji odpisu i zmianie planu Zarządzeniem Nr 145/09 Wójta Gminy do wysokości 30.300,00 zł na dzień 31 grudnia 2009 r. przekazane było 99,73 % planowanego odpisu.
- planowany na rok 2010 odpis według uchwały budżetowej wynosił 38.000,00 zł zaś środki przekazano: 16 marca 2010 r. - 22.790,52 zł tj. w wysokości 59,97 % odpisu, natomiast 75 % odpisu stanowiła kwota 28.500,00 zł. Następnie 30 września 2010 r. - 7.596,84 zł, tj. w łącznej wysokości 79,96 % planowanego odpisu.

W myśl przepisu art. 10 ustawy z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych, środkami Funduszu administruje pracodawca (kierownik jednostki), czyli odpowiada także za terminowość i wysokość przekazywanych środków na wyodrębniony rachunek. Należy uwzględnić fakt, iż po terminach wskazanych w przepisie art. 6 ust. 2 ww. ustawy z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych, powstaje wymagalność zobowiązań z tytułu nie przekazania w odpowiedniej wysokości planowanego odpisu na ZFŚS. W związku z powyższym zwrócono się o wyjaśnienie do p. Ewy Grabowskiej – Skarbnika Gminy. W odpowiedzi czytamy: (...) „W latach 2006-2010 odpis na ZFŚS na etapie planowania był naliczany w oparciu o przewidywane wykonanie za rok ubiegły z przejęciem wzrostu odnoszącego się do możliwości zwiększenia zatrudnienia lub też przyjmowania do planów finansowych dla jednostki wielkości planowanych nie ulegających zmianom z roku na rok. Plany na przestrzeni ww lat były korygowane po stronie zmniejszenia. (...) W latach 2006-2010 przeprowadzano korekty naliczeń ZFŚS. (...) Nietrzymanie terminu przekazania środków na rachunek ZFŚS był w roku 2006. W latach 2007-2010 terminy i wysokości zostały zachowane (do 31 maja i do 30.09 – zgodnie z załączoną informacją). Odpowiedzialnymi pracownikami są: - naliczanie odpisu – Kierownik (...) – przekazywania środków – podinspektor (...)”. Wskazani pracownicy Referatu Finansowo-Budżetowego złożyli łożsane wyjaśnienie, w którym czytamy: (...), „Wyliczenia wysokości odpisu na ZFŚS za lata 2009-2010 dokonano w sposób prawidłowy tj. zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 4 marca 1994 r. – fundusz tworzy się z corocznego odpisu podstawowego, naliczonego w stosunku do przeciętnej liczby zatrudnionych. W roku 2009 odpis odprowadzono – I rata (75% odpisu) 11

marca, II rata (25% odpisu) 30 września; w roku 2010 – I rata (75% odpisu) 16 marca, II rata (25%) 30 września. W związku z tym spełniony został wymóg art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych. Przekazanie odpisu następuje na podstawie przeliczenia przeciętnej liczby zatrudnionych, a nie według planu wydatków w § 4440. Korekta planu wydatków w tym paragrafie następuje w końcu roku po ostatecznym rozliczeniu odpisu na ZFŚS za dany rok.”

Kontrolujący ustalili, że wydatki z tytułu odpisu na ZFŚS dla pracowników zatrudnionych w Urzędzie Gminy, planowane były w budżecie gminy oraz planie finansowym jednostki w dz. 750 – administracja publiczna, rozdziale 75096 – pozostała działalność, § 4440 – odpisy na ZFŚS, zamiast w dz. 750 – administracja publiczna, rozdziale 75023 – urzędy gmin, § 4440 – odpisy na ZFŚS.

Akta kontroli nr AK 6100/31/10/VII.1.

VIII. WYKONANIE WNIOSKÓW POKONTROLNYCH

Regionalna Izba Obrachunkowa w Katowicach przeprowadziła w terminie od 23 czerwca do 28 lipca 2006 r. kontrolę kompleksową gospodarki finansowej Gminy Gaszowice za okres od 1 stycznia 2002 r. do 28 lipca 2006 r. Prezes RIO w Katowicach pismem znak: WK-6100/23/4/2006 z dnia 2 października 2006 r. skierował do jednostki kontrolowanej wystąpienie pokontrolne, zawierające 11 wniosków pokontrolnych. Sprawozdanie z wykonania wniosków pokontrolnych złożył p. Andrzej Kowalczyk –Wójt Gminy Gaszowice w piśmie Nr FN.3100/120/06 z dnia 2 listopada 2006 r. W toku niniejszej kontroli, sprawdzaniem objęto realizację wniosków pokontrolnych o numerach od 1 do 11. Uwag nie wniesiono.

Na powyższych ustaleniach kontrolę zakończono. Kontrolę odnotowano w książce kontroli pod pozycją 6/2010.

Wyjaśnień w trakcie kontroli udzielali:

- p. Andrzej Kowalczyk - Wójt Gminy Gaszowice,
  - p. Sabina Mańczyk - Sekretarz Gminy Gaszowice,
  - p. Ewa Grabowska - Skarbnik Gminy Gaszowice,
- oraz inni pracownicy Urzędu Gminy w miarę potrzeb.

Integralną część protokołu stanowi załącznik o numerze:

1. Wykazy akt kontroli od nr AK/6100/31/10/I. do nr AK/6100/31/10/VII.

Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach. Jeden egzemplarz protokołu pozostawiono w jednostce kontrolowanej. Powiadomiono kierownictwo jednostki o prawie wynikającym z przepisów art. 9 ust. 1a ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2001 r. Nr 55, poz. 577 z późn. zm.) dotyczącym możliwości odmowy podpisania protokołu i złożenia w ciągu trzech dni od daty jego otrzymania pisemnych wyjaśnień, co do przyczyny tej odmowy.

Gaszowice, 13 grudnia 2010 r.

14.12.2010 WÓJT
mgr Andrzej Kowalczyk

data i podpis
Wójt Gminy Gaszowice

14.12.2010 SKARBNIK GMINY
mgr Ewa Grabowska

data i podpis
Skarbnik Gminy Gaszowice

URZĄD GMINY GASZOWICE
ul. Piłsudskiego 2
44-207 Gaszowice
tel. 033 442 74 40 fax 033 442 74 41

St. INSPEKTOR
d/s kontroli gospodarki finansowej
mgr Mariola Winiężna

St. INSPEKTOR
[d/s kontroli gospodarki finansowej]
mgr Mirosława Pajęk

GŁÓWNY INSPEKTOR KONTROLI
mgr Jarosław Koneczny

data i podpis
Kontrolujący